

De financiële sector en de federale overheid leveren inspanningen om de financiële gevolgen voor bedrijven en gezinnen ten gevolge van de corona pandemie in te dijken

Q&A voor kredietinstellingen

Deze Q&A werd naar best vermogen opgesteld op basis van de huidige kennis en inzichten. Enkel de finale wetgevende teksten zijn evenwel bindend. De finale teksten kunnen afwijken van deze Q&A.

Wijzigingen x september 2020

De federale Regering, de Nationale Bank van België en de Belgische financiële sector hebben een akkoord bereikt om bedrijven, zelfstandigen en gezinnen tijdelijk te ondersteunen. Particulieren die in betalingsproblemen komen als gevolg van de coronacrisis kunnen een uitstel van betaling van hun hypothecaire lening bekomen. Ook solide bedrijven en zelfstandigen kunnen beroep doen op uitstel van betaling van hun krediet. Voor hen worden bovendien twee garantieregelingen geactiveerd voor nieuwe kredieten en kredietlijnen die banken verstrekken tot en met 31 december 2020¹.

In aanvulling op deze Q&A wordt verwezen naar de charters (en de bijhorende FAQs) waarin banken hun engagementen inzake de modaliteiten van het uitstel van betaling voor respectievelijk [hypothecaire kredieten](#) en [ondernemingskredieten](#) hebben opgesteld.

1. Algemeen (high level principles akkoord en achtergrond)

1.1 Waaruit bestaat het akkoord?

Het akkoord bestaat uit twee pijlers:

1. De financiële sector engageert zich om levensvatbare niet-financiële bedrijven, kmo's, zelfstandigen en non-profit organisaties evenals hypothecaire kredietnemers met betalingsproblemen als gevolg van de coronacrisis uitstel van betaling (moratorium) te geven.
2. De overheid activeert twee garantieregelingen voor nieuwe kredieten en kredietlijnen (geen herfinancieringskredieten), die banken tot en met 31 december 2020 verstrekken aan:
  - levensvatbare niet-financiële bedrijven, kmo's, zelfstandigen en non-profit organisaties met een maximale looptijd van 12 maanden op basis van het koninklijk besluit van 14 april 2020 tot toekenning van een staatswaarborg voor bepaalde kredieten in de strijd tegen de gevolgen van het coronavirus (hierna "de eerste garantieregeling");
  - kleine of middelgrote niet-financiële ondernemingen met een looptijd van meer dan 12 maanden en ten hoogste 36 maanden op basis van de wet van 20 juli 2020 tot verstrekking van een staatswaarborg voor bepaalde kredieten aan KMO's in de strijd tegen de gevolgen van het coronavirus en tot wijziging van de wet van 25 april 2014 op het statuut en toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen (hierna "de tweede garantieregeling").

---

¹ Initieel voorzag de eerste garantieregeling in de waarborging van kredieten verstrekt tot 30 september 2020. Er wordt een wijzigingsKB opgemaakt om deze termijn te verlengen tot 31 december 2020. Deze FAQs gaan reeds van deze verlenging uit.

1.2 Waaron werd dit akkoord door de federale regering (met ondersteuning van de Nationale Bank van België) gesloten met de financiële sector?

Het coronavirus bedreigt niet alleen onze gezondheid, het treft ook onze economie bijzonder hard. Niettegenstaande de reeks uitzonderlijke maatregelen die de federale regering reeds nam in het kader van het Federaal Plan voor Sociale en Economisch Bescherming om de economische schok op te vangen², blijven heel wat bedrijven, zelfstandigen en particulieren met belangrijke vaste kosten zitten. Ze moeten leningen aflossen, huur betalen en facturen voldoen, met cashflowproblemen tot gevolg. Er moet voorkomen worden dat gezonde bedrijven overkop gaan en gezinnen in betaalproblemen komen. Dat zou een negatieve spiraal op gang brengen en de huidige crisis alleen nog maar groter maken. Met het akkoord wordt beoogd de financiering aan de economie in stand te houden.

1.3 Wanneer treedt het akkoord in werking?

1 april 2020 voor het moratorium en de eerste garantieregeling; 24 juli 2020³ voor de tweede garantieregeling.

1.4 Geldt de regeling ook voor beursgenoteerde ondernemingen?

Ja. Het feit of een onderneming al dan niet beursgenoteerd is, speelt geen rol voor het in aanmerking komen voor het moratorium of de garantieregelingen.

2. Moratorium

a. Toepassingsgebied bedrijven (ondernemingskredieten)

2.1 Wie is het doelpubliek van deze regeling?

Het doelpubliek van het moratorium voor bedrijven omvat alle vast in België gevestigde "levensvatbare" niet-financiële bedrijven, kmo's, zelfstandigen (inclusief zelfstandigen zonder vennootschap) en non-profit organisaties, d.w.z. degene die op 1 februari 2020 geen betalingsachterstallen hadden of die op 29 februari 2020 minder dan 30 dagen betalingsachterstallen hadden, die gedurende de laatste 12 maanden voorafgaand aan 31 januari 2020 bij alle banken aan al hun contractuele kredietverplichtingen hebben voldaan en niet onder actieve kredietherstructurering vallen; en voor zover ze met betalingsproblemen kampen ten gevolge van de coronacrisis.

De betalingsachterstallen waarnaar verwezen wordt omvatten zowel deze op lopende kredieten als op belastingen en sociale zekerheidsbijdragen.

Een betalingsuitstel kan worden aangevraagd voor één van de volgende ondernemingskredieten :

- kredieten met een vast aflossingsplan
- kaskredieten
- vaste voorschotten

² Zo is er onder meer uitstel van betaling op het vlak van de personenbelasting, bedrijfsvoorheffing, btw en sociale bijdragen. Ook de mogelijkheid tot tijdelijke werkloosheid wegens overmacht werd versoepeld en voor zelfstandigen werd een overbruggingsrecht ingesteld.

³ Datum van publicatie van de wet van 20 juli 2020 in het Belgisch Staatsblad.

Openbare overheden kunnen geen betalingsuitstel aanvragen.

2.2 Wat wordt bedoeld met “betalingsproblemen ten gevolge van de coronacrisis”?

De banksector heeft een uniforme aanpak uitgewerkt voor de bepaling van “betalingsproblemen ten gevolge van de coronacrisis” bij (segmenten van) particulieren en bedrijven in twee Charters ([particulieren](#) - [bedrijven](#)).

b. Toepassingsgebied particulieren (hypothecaire kredieten)

2.3 Wie is het doelpubliek van deze regeling?

Hypothecaire kredietnemers (particulieren) die kampen met betalingsproblemen ten gevolge van de coronacrisis. De regeling geldt niet indien er voor het uitbreken van de coronacrisis (op 1 februari 2020) reeds een betalingsachterstand op het hypothecaire krediet waarvoor uitstel gevraagd wordt was. Het hypothecaire krediet is aangegaan op de enige woning en de hoofdverblijfplaats in België van de kredietnemer(s) op het moment dat de aanvraag tot betalingsuitstel wordt gedaan. Op het moment van de aanvraag tot betalingsuitstel is het totaal roerend vermogen op zicht- en spaarrekeningen en in een beleggingsportefeuille bij de eigen of een andere bank kleiner dan 25.000 EUR. Pensioensparen wordt hier niet in meegerekend.

2.4 Wat wordt bedoeld met “betalingsproblemen ten gevolge van de coronacrisis”?

De banksector heeft een uniforme aanpak uitgewerkt voor de bepaling van “betalingsproblemen ten gevolge van de coronacrisis” bij (segmenten van) particulieren en bedrijven in twee Charters ([particulieren](#) - [bedrijven](#)). De banksector heeft tevens de concrete modaliteiten voor de behandeling van de uitgestelde renteaflossingen opgenomen in het Charter [particulieren](#).

c. Werking van het betalingsuitstel

2.5 Geldt het engagement van de banken om gedurende de looptijd van de garantieregeling geen hypothecair mandaat meer om te zetten in een hypothecaire inschrijving enkel voor “performing customers”? Geldt het ook voor bedrijven en zelfstandigen?

Het engagement geldt enkel voor particulieren voor zover ze geen betalingsachterstand hadden voor de coronacrisis.

2.6 Wordt het betalingsuitstel automatisch toegekend?

Neen. Bedrijven en gezinnen zullen moeten aantonen dat ze worden getroffen door de coronacrisis en betalingsuitstel moeten aanvragen bij hun bank. Elk dossier wordt individueel geëvalueerd. Er werd een uniforme aanpak uitgewerkt in de Charters ([particulieren](#) - [bedrijven](#)), opdat alle banken dit op dezelfde manier zouden toepassen.

2.7 Hoe lang dienen de banken uitstel van betaling te geven?

Er dient een onderscheid gemaakt te worden tussen het moratorium voor particulieren (hypothecaire kredieten) en het moratorium voor ondernemingskredieten.

a) Particuliere kredieten (hypothecaire kredieten)

Betalingsuitstel kan vanaf 1 april 2020 elke dag aangevraagd worden, tot ten laatste 20 september 2020; indien de liquiditeitsproblemen te wijten zijn aan de coronacrisis en de voorwaarden uit het Charter betalingsuitstel particulieren zijn vervuld, dient het betalingsuitstel steeds verleend te worden met maximum 6 maanden. Concreet:

- Alle aanvragen tot en met 30 april 2020: tot maximaal 6 maanden uitstel
- Aanvragen na 30 april 2020: uitstel mogelijk tot uiterlijk 31 oktober 2020

Het volgens de hiervoor omschreven voorwaarden toegekend betalingsuitstel kan evenwel verlengd worden tot uiterlijk 31 december 2020.⁴ De aanvraag tot verlenging dient in alle gevallen te gebeuren tussen 1 september en 20 september 2020.

b) Ondernemingskredieten

Betalingsuitstel kan vanaf 1 april 2020 elke dag aangevraagd worden, tot ten laatste 20 september 2020; indien de liquiditeitsproblemen te wijten zijn aan de coronacrisis en de voorwaarden uit het Charter betalingsuitstel ondernemingskredieten zijn vervuld, dient het betalingsuitstel steeds verleend te worden. Het betalingsuitstel bedroeg initieel⁵ maximum 6 maanden, maar kan vanaf de aanpassing van het oorspronkelijk Charter maximaal lopen tot 31 december 2020.

Voor een reeds eerder toegestaan betalingsuitstel (met vervaldag ten laatste op 31 oktober 2020) kan een verlenging van de duur gevraagd worden tot uiterlijk 31 december 2020.

Voor initiële uitstellen die uiterlijk lopen tot eind september 2020 kan de aanvraag tot verlenging ten vroegste 30 dagen en ten laatste 10 dagen voor de eindvervaldag van het initiële uitstel gebeuren.

Voor initiële uitstellen die lopen tot eind oktober 2020, kan de aanvraag voor verlenging gebeuren tussen 1 september 2020 en 20 september 2020. Het is de bank toegestaan ruimere termijnen te voorzien voor het indienen van de aanvraag zonder dat de uiterste datum van indiening echter 20 september 2020 mag overschrijden.

2.8 Is een betalingsuitstel in eerste instantie enkel mogelijk tot 31 oktober 2020?

Initieel was het inderdaad de bedoeling om het betalingsuitstel te verlenen tot uiterlijk 31 oktober 2020. Maar door een aanpassing van de betrokken Charters werd de mogelijkheid voorzien om het betalingsuitstel te verlengen tot uiterlijk 31 december 2020. Voor de modaliteiten om een verlenging te bekomen wordt verwezen naar punt 2.7. Wenst men een betalingsuitstel voor een nog langere periode (dus langer dan tot 31 december 2020), waarbij het betalingsuitstel bijgevolg wordt aangepast aan de specifieke situatie van de klant, dan zal de bank geen gebruik kunnen maken van het flexibel kader dat werd opgesteld in het EBA statement on COVID-19 measures, gepubliceerd op 25 maart 2020 (en verder uitgewerkt in de [EBA Guidelines rond moratoria](#)).

---

⁴ In de oorspronkelijke versie kon het betalingsuitstel verleend worden maximaal tot uiterlijk 31 oktober 2020. Dit werd aangepast waardoor een verlenging mogelijk is tot 31 december 2020.

⁵ Zie voetnoot 4.

2.9 Dekt het betalingsuitstel zowel kapitaal als rente?

Voor hypothecaire kredieten aan natuurlijke personen wordt een onderscheid gemaakt tussen uitstel voor particulieren die behoren tot de kwetsbare groep (zie definitie [Charter](#)) en overige particulieren.

- Uitstel van kapitaal en interest voor de **kwetsbare groep**:
  - Geen betalingen voor maximaal 6 maanden (beperkt in eerste instantie tot maximaal 31 oktober 2020, maar eventueel op aanvraag verlengbaar tot 31 december 2020);
  - Nadien herneming van dezelfde maandlast als voorheen, maar met looptijdverlenging van het krediet van max. 6 maanden (eventueel max. 9 maanden indien verlenging werd aangevraagd en bekomen) (m.a.w. de uitstelperiode van max. 6 (9) maanden wordt bijgevoegd aan de oorspronkelijke eindvervaldag van het krediet).
- Uitstel van kapitaal en interest voor de **overige klanten**:
  - Geen betalingen voor maximaal 6 maanden (eventueel max. 9 maanden indien verlenging werd aangevraagd en bekomen) (beperkt tot maximaal 31 oktober 2020 of 31 december 2020 indien verlenging werd bekomen);
  - Nadien herneming van betalingen aan een licht hogere maandlast om de uitgestelde interesten te verrekenen, ook met looptijdverlenging van max 6 (9) maanden.

Voor niet-financiële bedrijven, KMO's, zelfstandigen (inclusief zelfstandigen zonder vennootschap) en non-profit organisaties geldt dat enkel de kapitaalaflossingen zijn vrijgesteld voor wat betreft hun professionele kredieten.

2.10 Voor particuliere kredieten is uitstel van rente wettelijk verboden: akkoord dat tijdelijk artikel VII.145 Wetboek Economisch Recht wordt overtreden?

Ja. Deze mogelijkheid wordt uitdrukkelijk ingevoerd door het koninklijk besluit nr. 11 van 22 april 2020 houdende maatregelen op het vlak van de modaliteiten inzake hypothecair krediet in het kader van de Coronacrisis.

d. Kosten

2.11 Er mogen geen kosten worden aangerekend voor het verlenen van betalingsuitstel. Over welke kosten gaat het?

Zowel voor natuurlijke personen als bedrijven mogen voor het uitstel van betaling geen dossier- of administratieve kosten worden aangerekend.

3. Eerste garantieregeling

a. Toepassingsgebied

3.1 Wie is het doelpubliek van deze regeling?

Alle niet-financiële bedrijven, kmo's, zelfstandigen (inclusief zelfstandigen zonder vennootschap) en non-profit organisaties die op 1 februari 2020 geen betalingsachterstallen hadden of die op 29 februari 2020 minder dan 30 dagen betalingsachterstallen hadden, die geen actieve

kredietherstructurering doorliepen op 31 januari 2020, en die per 31 december 2019 geen onderneming in moeilijkheden waren in de zin van verordening nr. 651/2014.

De betalingsachterstallen waarnaar verwezen wordt omvatten zowel deze op bancaire kredieten als op belastingen en sociale zekerheidsbijdragen.

3.2 Wat wordt bedoeld met 'niet-financiële bedrijven'?

Een "niet-financieel" bedrijf is een onderneming die niet valt binnen één van de volgende categorieën: (i) een financiële tegenpartij in zin de zin van artikel 3, punt 3), van Verordening 2015/2365, betalingsinstelling of instelling voor elektronisch geld dan wel een voor een bijzonder doel opgerichte effectiseringsentiteit, (ii) een natuurlijke persoon, rechtspersoon of groep van dergelijke personen, die uitsluitend of hoofdzakelijk kredieten toestaat voor eigen rekening binnen het kader van zijn gebruikelijke handels- of beroepsactiviteiten of (iii) een natuurlijke persoon, rechtspersoon of groep van dergelijke personen die rechtstreeks of onrechtstreeks controle uitoefent over een entiteit zoals vermeld onder (i) en (ii).

Ofschoon het doelpubliek uiteraard ruimer is, wordt er verduidelijkt dat volgende sectoren/activiteiten tevens in aanmerking komen:

- Non-profit organisaties, zowel social profit als andere, inclusief ziekenhuizen;
- Niet-financiële bedrijven met een publiek aandeelhouderschap;
- Bemiddelaars (agenten en makelaars) van banken en verzekeringen;
- Gereguleerde vastgoedvennootschappen (GVV's);
- Holdings waar de hoofdactiviteit erin bestaat om deelnemingen aan te houden in NFC's.

Tegenpartijen die overheidsgerelateerd zijn (bv. PSE's, intercommunales, OCMW's, ...), zijn daarentegen uitgesloten voor zover zij in kolom D van de door het Instituut voor de Nationale Rekeningen gepubliceerde lijst aan publieke eenheden als S13 worden aangeduid.

Naast grote ondernemingen geldt de garantieregeling eveneens voor kmo's, zelfstandigen en vrije beroepen die niet via een vennootschap werken .

3.3 Geldt de regeling voor buitenlandse bedrijven ?

De scope van de regeling is dat enkel Belgische ingezetenen van de regeling kunnen gebruik maken. Belgische ingezetenen kunnen zowel ondernemingen naar Belgisch recht zijn als bijkantoren met een vaste inrichting in België. Er zijn wettelijke bepalingen voorzien die erover waken dat de gewaarborgde kredieten worden aangewend ten gunste van de Belgische activiteiten van de ondernemingen en dat de kredieten niet in belangrijke mate worden aangewend voor de financiering van de buitenlandse activiteiten van de kredietnemer (de kredietovereenkomst dient dergelijk gebruik uit te sluiten of te beperken tot 10% van het gewaarborgd krediet; verliezen op gewaarborgde kredieten die dergelijk gebruik niet uitsluiten worden niet vergoed). Er is tevens een bepaling ingelast die erover waakt dat in dat geval de lokale financieringsmogelijkheden voor deze buitenlandse activiteiten, al dan niet onder lokale garantieregelingen, worden uitgeput. Het staat banken evenwel vrij kredieten te verlenen buiten de garantieregeling om, waarvan contractueel is bepaald dat zij uitsluitend mogen worden aangewend voor de niet-Belgische activiteiten van de Belgische ingezetene.

3.3/1 Is de waarborgregeling ook van toepassing op de kredieten die verleend worden aan de in België gevestigde ondernemingen wier hoofdactiviteit bestaat uit tradingactiviteiten gericht op export en import van goederen naar resp. uit het buitenland?

Ja, de waarborgregeling is hierop van toepassing. Deze activiteiten worden met andere woorden aanzien als activiteiten in België en niet als 'kwalificerende buitenlandse activiteiten', waarvan de financiering slechts onder strikte voorwaarden en beperkingen (cf. art. 22, 3°, b) van het KB) onder de waarborgregeling kan vallen.

3.4 Dient voor levensvatbare bedrijven een drempel voor betalingsachterstallen te worden voorzien?

Met het oog op de definitie van niet-financiële bedrijven, kmo's, zelfstandigen en non-profit organisaties die op 1 februari 2020 geen en op 29 februari 2020 minder dan 30 dagen betalingsachterstallen hadden, geldt voor achterstallige kredietverplichtingen een materialiteitsdrempel zoals vastgesteld in het definitief ontwerp van de technische reguleringsnormen van de EBA inzake de materialiteitsdrempel voor achterstallige kredietverplichtingen en in ECB-verordening (EU) 2018/1845. Voor niet-particulieren is de absolute drempel vastgesteld op 500 euro en de relatieve drempel op 1%, in overeenstemming met de drempel die wordt toegepast voor de definitie van "wanbetaling".

3.5 Dient de voorwaarde van levensvatbaarheid door de klant bevestigd te worden door een "verklaring op eer" te ondertekenen?

Dit dient onderdeel te vormen van contractuele bepalingen waartoe de klant zich verbindt. De sector kan standaard clausules uitwerken die kunnen gebruikt worden in dit verband.

De contractuele bepalingen dienen onder meer ook een bevestiging te omvatten dat de totale hoofdsom van uitstaande (opgenomen en niet terugbetaalde) dan wel beschikbare (niet-opgenomen) gewaarborgde kredieten van de klant of groep van verbonden klanten de 50 miljoen euro cap niet overschrijdt.

3.6 Uitsluitingscriteria: Hoe moet een bank het bewijs leveren dat er geen achterstal van betaling was op 1 februari 2020, resp. minder dan 30 dagen was op 29 februari 2020? Of is er geen bewijs nodig?

Er dient geen "bewijs" geleverd te worden door de bank, de criteria dienen echter – voor zover mogelijk - door de bank afgetoetst te worden. Dit dient tevens onderdeel te vormen van contractuele bepalingen waartoe de klant zich verbindt.

b. Werking van het garantiemechanisme (enveloppe, verliesberekening, ...)

3.7 Hoeveel bedraagt de garantieregeling?

Er wordt een bedrag van 50 miljard EUR voorzien. Dat betekent dat nieuwe bijkomende kredieten tot vermeld bedrag kunnen genieten van de garantieregeling. Dit bedrag betreft de hoofdsom van de gewaarborgde kredieten.

Het staat de kredietgevers vrij om ofwel integraal hun toegewezen enveloppe te gebruiken voor deze (eerste) garantieregeling, dan wel tot 20 % van die enveloppe voor te behouden aan de tweede garantieregeling (zie *infra* hoofdstuk 4).

3.8 Hoe werkt de garantieregeling precies?

Elke bank kan een deel van de enveloppe opnemen in nieuwe bijkomende kredieten en kredietlijnen met een maximale looptijd van 12 maanden in verhouding tot haar marktaandeel in de uitstaande kredieten en kredietlijnen (alle looptijden) aan levensvatbare niet-financiële bedrijven, kmo's, zelfstandigen en non-profit organisaties op 31 december 2019. Dit marktaandeel wordt vastgesteld op basis van FINREP (tabel 20.04) en schema A (tabel 02.11) rapportering en gemeld aan alle instellingen per individuele uniforme brief van de NBB.

De garantie geldt niet per individueel krediet, maar voor de hele portefeuille aan nieuwe bijkomende kredieten aan Belgische niet-financiële bedrijven, kmo's, zelfstandigen en non-profit organisaties van de betrokken bank.

Nadat de garantieregeling is afgelopen, zal worden bekeken hoeveel verliezen er op de volledige portefeuille aan kredieten binnen de garantieregeling werden geboekt.

3.9 Tot wanneer geldt de garantieregeling?

De gewaarborgde kredieten zijn vanuit temporeel oogpunt die kredieten die vanaf 1 april 2020 tot en met 31 december 2020 worden verstrekt en een looptijd van maximaal 1 jaar hebben. Initieel voorzag de eerste garantieregeling in de waarborging van kredieten verstrekt tot 30 september 2020. Er wordt een wijzigingsKB opgemaakt om deze termijn te verlengen tot 31 december 2020. De Koning kan bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad deze termijn en looptijd verlengen indien dit in gevolge de ernst en duur van de negatieve effecten van het coronavirus op de economie noodzakelijk is.

3.9/1 Het KB, dat op 15 april 2020 werd gepubliceerd, is van toepassing op kredieten verstrekt vanaf 1 april 2020. Wat impliceert deze retro-actieve werking voor kredieten die werden verstrekt tussen 1 en 15 april 2020?

Het KB is ook op deze kredieten van toepassing. Er doen zich drie mogelijkheden voor:

- i. Het krediet valt buiten het toepassingsgebied van het KB (bv. wederopname, herfinanciering etc.). Geen bijzondere actie vereist.
- ii. Het krediet kwalificeert als een 'gewaarborgd krediet' in de zin van art. 4, § 1 van het KB. Twee opties:
  - a. Tenzij de bank het krediet deselecteert overeenkomstig art. 4, §1, 4°, is het KB hierop van toepassing en dient de bank desgevallend een aanpassing van de kredietovereenkomst met de klant overeen te komen;
  - b. De bank deselecteert het krediet om het buiten de garantieregeling te houden (zie vraag 3.17 e.v. voor meer detail). De keuze tot deselectie mag uitsluitend gebeuren op het ogenblik van het toestaan van het krediet; aangezien dergelijke keuze in casu pas kan gebeuren vanaf 15 april 2020, krijgen banken uitzonderlijk de tijd tot de eerste voorziene maandelijkse rapportering om de kredieten verstrekt tussen 1 en 15 april te deselecteren.

3.10 Wat is de impact op de toewijzing als banken hun deel weigeren?

Het systeem is verplicht voor banken (kredietinstellingen naar Belgisch recht en bijkantoren van buitenlandse kredietinstellingen) die meer dan 20.000 euro aan kredieten en kredietlijnen hadden uitstaan aan niet-financiële bedrijven, kmo's, zelfstandigen en non-profit organisaties op 31 december 2019.

3.11 Op welk moment worden de verliezen berekend ?

De totale referentieportefeuille onder staatswaarborg is pas gekend op 1 januari 2021, zodat op dat ogenblik, per kredietinstelling, de definitieve drempels van 3 % en 5% kunnen worden berekend op het werkelijk toegestane totaalbedrag aan tot 31 december 2020 toegekende kredieten van ten hoogste 12 maanden aan voor de crisis levensvatbare Belgische niet-financiële bedrijven die geen herfinancieringen of wederopnames zijn van kredieten die werden verleend voor 1 april 2020 aan die klanten en niet uitsluitend dienen ter financiering van buitenlandse activiteiten van het bedrijf in kwestie. Deze referentieportefeuille kan lager of maximaal gelijk zijn aan het deel van de enveloppe van 50 miljard euro toebedeeld aan elke bank. De referentieportefeuille kan worden verhoogd bij bepaalde inbreuken op de bepalingen uit het KB. Een bank zal vanaf **1 oktober 2021** en vervolgens op de eerste dag van elk daaropvolgend kwartaal een dossier kunnen indienen om een interimvoorschot aan te vragen aan de federale overheid.

3.12 Welk engagement gaat de federale overheid aan?

De lastenverdeling tussen de financiële sector en de overheid is als volgt:

- De eerste 3% aan verliezen op de referentieportefeuille van de bank zal volledig door de bank worden gedragen.
- Voor de verliezen tussen 3% en 5% zal 50% van de verliezen gedragen worden door de bank en 50% door de overheid.
- Voor de verliezen hoger dan 5% zal 80% van de verliezen gedragen worden door de overheid en 20% door de bank.

3.13 Hoe wordt het verlies dat de overheid garandeert precies berekend?

De verliezen worden berekend op het niveau van de globale portefeuille van nieuwe bijkomende kredieten per bank. Concreet: Indien bank X een verlies leidt van 4 % op haar globale referentieportefeuille, bank Y een verlies van 1 % en bank Z een verlies van 6%, dan zal de garantie worden geactiveerd voor bank X en Z in functie van de geleden verliezen (50 % overheidsgarantie voor verlies tussen 3% en 5% en 80 % voor de verliezen boven de 5%).

3.14 Welke banken vallen onder de garantieregeling?

De garantieregeling wordt toegepast op Belgische banken en op bijkantoren van buitenlandse banken (zowel deze uit EU-landen als deze met een hoofdkantoor in een niet-EU-land). Instellingen die eind 2019 geen kredietportefeuille hadden aan bedrijven, kmo's en non-profitorganisaties die 20.000 euro overschreed vallen niet onder de garantieregeling (*de minimis*). Dit verhindert niet dat deze banken desgevallend wel onder de afspraken rond betalingsuitstel voor hypothecaire kredietnemers kunnen vallen.

3.15 Welke kredieten vallen onder de garantieregeling?

In principe vallen alle nieuwe bijkomende kredieten en kredietlijnen aan levensvatbare Belgische ondernemingen met een maximale looptijd van 12 maanden die de bank verstrekt tussen 1 april 2020 en 31 december 2020⁶, met inbegrip van kredieten die voor 31 december 2020 zijn

---

⁶ Initieel voorzag de eerste garantieregeling in de waarborging van kredieten verstrekt tot 30 september 2020. Er wordt een wijzigingsKB opgemaakt om deze termijn te verlengen tot 31 december 2020. Deze FAQs gaan reeds van deze verlenging uit.

terugbetaald, verplicht onder de garantieregeling (totdat het aandeel van de bank in de globale enveloppe bereikt is).

Volgende kredieten vallen evenwel niet onder de garantieregeling:

- 1° herfinancieringskredieten die dienen tot terugbetaling van kredieten verleend voor 1 april 2020;
- 2° wederopnames van kredieten verleend voor 1 april 2020;
- 3° kredieten verleend aan personen waarvan contractueel is bepaald dat zij uitsluitend mogen worden aangewend voor niet-Belgische activiteiten van die persoon;
- 4° kredieten die door de bank specifiek worden geïdentificeerd als gedeselecteerde kredieten waarvoor de bank opteert deze buiten de garantieregeling te houden (zie verder).
- 5° leasingovereenkomsten;
- 6° factoringovereenkomsten;
- 7° consumentenkredieten en hypothecaire kredieten die vallen onder Boek VII van het Wetboek van economisch recht;.

Per bedrijf of groep van verbonden bedrijven (cf. definitie van verbonden vennootschap in Wetboek Vennootschapsrecht) worden kredieten tot een maximumbedrag van 50 miljoen euro gewaarborgd aan uitstaande (opgenomen en niet terugbetaalde) dan wel beschikbare (niet-opgenomen) bedragen. Het "rolling stock" principe wordt gebruikt bij de berekening van dit bedrag wat betekent dat gewaarborgde kredieten die voor 31 december 2020 geheel of gedeeltelijk worden terugbetaald kunnen vervangen worden door nieuwe gewaarborgde kredieten. Voor hogere bedragen is goedkeuring vanwege de overheid nodig. Een Ministerieel Besluit d.d. 29 april 2020 regelt de aanvraagprocedure voor deze goedkeuring.

3.15/1 Dient elke financiering die gerelateerd is aan werkkapitaal en wedersamenstelling werkkapitaal steeds onder de federale waarborg en dus onder vorm van een krediet met looptijd van minder dan 12 maanden te worden verstrekt?

Neen. De federale waarborg is van toepassing op alle in aanmerking komende kredieten met een looptijd van maximum 12 maanden, ongeacht de bestemming van de verstrekte fondsen (zie vraag 3.15 en 3.16). Een financiering op langere termijn, die o.a. gerelateerd kan zijn aan werkkapitaal, valt buiten de garantieregeling maar kan desgevallend wel rekenen op andere steunmaatregelen vanwege de overheid. Het is dus geenszins de bedoeling van de federale garantieregeling om dergelijke financiering op langere termijn te verhinderen. Art. 24 van het KB van 14 april 2020 bevat wel een anti-ontwijkingsbepaling wanneer de looptijd van een krediet kennelijk afwijkt van de door de kredietgever gevolgde praktijk vóór 29 februari 2020 en de kredietgever die afwijking niet op objectieve gronden zou kunnen rechtvaardigen.

3.16 Is de garantieregeling van kracht voor alle kredietproducten (kaskredieten, vaste voorschotten, investeringskredieten, documentaire kredieten, ...?).

De garantieregeling is van toepassing op alle nieuwe *bijkomende* kredieten en kredietlijnen aan alle voor de crisis levensvatbare klanten met een maximale looptijd van 12 maanden, met uitzondering van de kredieten opgesomd in het antwoord op vraag 3.15 en rekening houdend met de cap van 50 miljoen euro (per tegenpartij of groep van verbonden tegenpartijen), boven dewelke goedkeuring vereist is vanwege de overheid .

3.16/1 Vallen kredieten met een onbepaalde duurtijd (bv. kaskredieten, “straight loans”, kredietopeningen, ...) onder de garantieregeling of niet?

Enkel voor zover deze kredieten door de kredietgever of de kredietnemer kunnen worden opgezegd tijdens de eerste twaalf maanden na de verlening ervan. In dit verband kan bijvoorbeeld worden gedacht aan kredietlijnen die zijn verleend voor onbepaalde duur maar die door de kredietgever discretionair kunnen worden beëindigd zelfs wanneer de kredietnemer voldoet aan de contractuele solvabiliteits- en liquiditeitsvereisten. Wat betreft opzeggingsclausules in andere kredieten met een initiële duur van meer dan 12 maanden, en meer in het algemeen, kan ook worden verwezen naar de anti-ontwijkingsregels in artikel 24 van het KB en naar de antimisbruikbepaling in artikel 35, 4° van het KB.

3.16/2 Vallen kredieten waarvoor er geen sprake is van een liquiditeitsbehoefte, zoals bv. garantiekredieten, onder de garantieregeling gelet op de begrenzing van de gewaarborgde hoofdsom door art. 8, §1 van het KB van 14 april 2020?

Voor de doeleinden van art. 8, §1 van het KB gaat de NBB ervan uit dat er steeds een liquiditeitsbehoefte moet kunnen worden bepaald op basis waarvan het krediet wordt verstrekt en dat op basis van artikel 4 van het KB in aanmerking komende kredieten aldus gewaarborgd worden door de staatswaarborg. Specifiek voor wat de garantiekredieten betreft, kunnen de liquiditeitsbehoeften ingevuld worden als “de behoefte aan engagementen van de kredietnemer die aan de basis liggen van het verstrekken van de bankgarantie”.

3.17 Hoeveel kredieten die in principe in aanmerking komen voor de garantieregeling mag een bank identificeren om buiten het toepassingsgebied van de garantieregeling te blijven (zgn. ‘gedeselecteerde kredieten’)?

Elk bank mag tot maximum 14,875, afgerond 15 %, van het totaal aan toegekende kredieten uit de scope van de garantieregeling houden. M.a.w. op een bedrag van 100 in aanmerking komende kredieten dient minimum 85 onder de garantie te vallen en maximum 15 erbuiten. Vandaar dat in het KB sprake is van een “deselectiefactor”, die het totaal aan “gedeselecteerde” kredieten deelt door het totaal aan gewaarborgde kredieten toegekend tussen 1 april 2020 en 31 december 2020, van afgerond maximaal 0,175 (d.i. om en nabij 15/85). Bij de berekening van deze totalen wordt een looptijd-gewogen volume verhouding toegepast. Voor een voorbeeld ter illustratie van de berekening van de deselectiefactor: zie vraag 3.20.

3.18 Wanneer dient een bank ervoor te opteren om een krediet dat in principe in aanmerking komt voor de garantieregeling buiten het toepassingsgebied van de garantieregeling te houden (zgn. ‘gedeselecteerd krediet’)

De keuze om een krediet al dan niet onder de garantieregeling te laten vallen gebeurt uitsluitend bij toekenning van het krediet en is onherroepelijk. Het is in dit verband mogelijk om aan eenzelfde kredietnemer zowel kredieten met als kredieten zonder garantie toe te kennen.

3.19 Maken de zgn. “gedeselecteerde kredieten” onderdeel uit van de referentieportefeuille op basis waarvan de tussenkomst van de Staat wordt berekend?

Ja. De “gedeselecteerde” kredieten vallen niet onder de garantie en de garantievergoeding dient niet te worden betaald maar de kredieten blijven samen met de gewaarborgde kredieten wel deel

uitmaken van de referentieportefeuille. Indien banken bovendien de deselectiefactor van 0,175 overschrijden (d.w.z. meer dan 14,875, afgerond 15 %, van voor de garantieregeling in aanmerking komende kredieten 'deselecteren') dient een bijkomende vergoeding of fee betaald te worden op de gewaarborgde kredieten, terwijl de gedeselecteerde kredieten buiten de garantieregeling blijven.

3.20 Wat is de sanctie indien de zgn. 'gedeselecteerde kredieten' meer dan 15 % van de referentieportefeuille uitmaken?

Op 31 december 2020 wordt een "deselectiefactor" (uitsluitingsfactor) berekend die gedefinieerd is als de breuk met de volgende teller en noemer:

- de teller bestaat uit de som van de maximaal beschikbare hoofdsom van elk gedeselecteerd krediet op datum van toekenning en dit voor alle (gedeselecteerde) kredieten die verstrekt zijn vanaf 1 april 2020 tot en met 31 december 2020, telkens vermenigvuldigd met een factor gelijk aan de looptijd van het gedeselecteerd krediet, uitgedrukt in dagen. Ook gedeselecteerde kredieten met een contractuele vervaldag vóór 31 december 2020, worden in rekening gebracht bij deze teller;
- de noemer bestaat uit de som van de maximaal beschikbare hoofdsom van elk gewaarborgd (niet gedeselecteerd) krediet op datum van toekenning en dit voor alle gewaarborgde (niet gedeselecteerde) kredieten die verstrekt zijn vanaf 1 april 2020 tot en met 31 december 2020, telkens vermenigvuldigd met een factor gelijk aan de looptijd van het gewaarborgd krediet uitgedrukt in dagen. Ook gewaarborgde kredieten met een contractuele vervaldag vóór 31 december 2020, worden in rekening gebracht bij deze noemer.

Wanneer er een positief verschil is tussen de deselectiefactor en 0,175, wordt de garantievergoeding(fee) die verschuldigd is op de gewaarborgde (niet gedeselecteerde) kredieten vermenigvuldigd met een factor gelijk aan één plus het dubbel van voormeld verschil.

Voorbeeld ter illustratie: een bank kent tussen 1 april 2020 en 31 december 2020 kredieten toe voor een totaal bedrag van 100 op datum van toekenning:

- op 1 april een gedeselecteerd krediet van 10 voor een looptijd van 30 dagen
- op 1 mei een krediet van 30 voor een looptijd van 60 dagen
- op 1 juni een krediet van 55 voor een looptijd van 120 dagen
- op 1 september een gedeselecteerd krediet van 5 voor een looptijd van 360 dagen

$$\text{Deselectiefactor} = [(10 * 30) + (5 * 360)] / [(30 * 60) + (55 * 120)] = 0,25$$

In bovenstaand voorbeeld bedraagt de referentieportefeuille op basis waarvan de tussenkomst van de Staat wordt berekend 100, ook al vallen de "gedeselecteerde" kredieten niet onder de garantie en dient de garantievergoeding voor deze kredieten niet te worden betaald. Gezien de deselectiefactor meer bedraagt dan 0,175, dient de garantievergoeding (fee) die verschuldigd is op de gewaarborgde (niet gedeselecteerde) kredieten wel vermenigvuldigd te worden met een factor 1,15 (zijnde één plus het dubbel van het verschil tussen de deselectiefactor van 0,25 en 0,175).

3.21 Kan een bank bijkomende zekerheden vragen voor kredieten die reeds liepen op 1 april 2020 of voor zgn. gedeselecteerde kredieten?

Ja, op voorwaarde dat een evenredig gedeelte van deze zekerheden, rekening houdend met de uitstaande dan wel beschikbare hoofdsom van alle betrokken kredieten, wordt toegekend aan de gewaarborgde kredieten die de bank aan die kredietnemer toekent. Zo niet, wordt het gewaarborgd verlies verminderd met alle verliezen op de gewaarborgde kredieten die de bank aan die kredietnemer heeft toegekend. Een belangrijke uitzondering hierop vormen contractuele regelingen die reeds van kracht tussen de bank en de kredietnemer voor kredieten die reeds liepen op 1 april

2020. Het gaat hier onder meer over het invoeren van margin calls of de omzetting van hypothecaire mandaten. Daarnaast is voormelde voorwaarde niet van toepassing op zekerheden met betrekking tot nieuwe kredieten die buiten de garantieregeling vallen, bv. investeringskredieten met een looptijd van meer dan 12 maanden.

3.22 Kunnen bedrijven per bank tot 50 miljoen EUR gewaarborgde kredieten aangaan zonder toestemming van de overheid?

Nee. Per bedrijf of groep van verbonden bedrijven wordt het geheel van de uitstaande dan wel beschikbare bedragen op nieuwe en bijkomende kredieten die ze bij alle Belgische banken hebben lopen tot een maximumbedrag van 50 miljoen euro gewaarborgd. Indien het geaggregeerd uitstaand dan wel beschikbaar bedrag van de nieuwe en bijkomende kredieten onder waarborg dit bedrag overschrijdt, is goedkeuring vanwege de overheid nodig en kan de bank bijgevolg niet alleen beslissen.

3.22/1 Wat zijn de opties bij een kredietaanvraag die de cap van 50 miljoen euro overschrijdt (bijvoorbeeld 60 miljoen euro)?

Het algemeen kader van het KB stelt het volgende:

- Art. 4 §1: De definitie van “gewaarborgd krediet” is niet beperkt tot “new money” kredieten van minder dan 50 miljoen euro, dus als een krediet van 60 miljoen euro niet wordt “gedeselecteerd”, is het in zijn geheel een gewaarborgd krediet
- Art. 7 en 8:
  - o een krediet van > 50 miljoen euro is slechts door de staat gewaarborgd ten belope van maximaal 50 miljoen euro...
  - o .... behalve als afwijking toegestaan wordt door Minister (art. 8 §2)
  - o Gevolg: verliezen op een krediet van 60 miljoen euro komen (slechts) ten belope van 5/6 in aanmerking voor de portefeuille-waarborg
- Art. 15: Een krediet van 60 miljoen euro valt geheel in de referentieportefeuille (dus niet enkel voor 5/6) voor de berekening van de loss thresholds
- Art. 27: De vergoeding op een gewaarborgd krediet van 60 miljoen euro is niet begrensd tot de eerste 50 miljoen euro

Tegen die achtergrond bestaan onder meer volgende opties voor een bank die een krediet van 60 miljoen euro wil toekennen:

- krediet splitsen in 50/10 miljoen euro, en het krediet van 10 miljoen euro verlenen op langer dan één jaar zonder discretionaire opzegclausule; in dat geval blijft het krediet van 10 miljoen euro helemaal buiten de waarborgregeling. De termijn van meer dan één jaar voor het krediet van 10 miljoen euro is in deze omstandigheden niet te aanzien als ontwijkingsgedrag zoals bepaald in art. 24 van het KB
- de kredietnemer vraagt op basis van art 8 §2 een afwijking voor een krediet van > 50 miljoen euro zodat het volledige krediet van 60 miljoen euro onder de waarborgregeling valt; zoiets vereist wel een verzoek van de klant aan de Minister en een KB overlegd in Ministerraad
- krediet splitsen in 50/10 miljoen euro, en het krediet van 10 miljoen euro deselecteren (het krediet van 10 miljoen euro is dan niet gewaarborgd en er is daarop geen garantievergoeding (fee) verschuldigd, maar dat krediet valt wel nog steeds in de referentieportefeuille)
- krediet van 60 miljoen euro helemaal deselecteren, dan is het niet gewaarborgd en is er geen garantievergoeding (fee) verschuldigd, maar telt het wel nog mee in de referentieportefeuille

- krediet van 60 miljoen euro verlenen zonder meer, dan is het deel boven de 50 miljoen euro niet gewaarborgd maar is er een garantiEVERGOEDING (fee) verschuldigd op de volledige 60 miljoen euro en telt het volledig mee in de referentieportefeuille

3.23 *Geldt de garantieregeling ook voor gesyndiceerde kredieten?*

Ja, voor zover het afzonderlijke krediet van de bank die deelneemt aan het syndicaat een voldoende afgescheiden verbintenis vormt. Bovendien geldt de garantieregeling niet voor gesyndiceerde kredieten met een looptijd van meer dan 12 maanden en evenmin voor gedeselecteerde gesyndiceerde kredieten.

3.24 *Als er ook buitenlandse banken deelnemen in het syndicaat, kan het Belgische deel dan toch van de waarborg genieten?*

De Belgische banken in het syndicaat kunnen genieten van de waarborg voor hun deel van het krediet. Het onderdeel van de betrokken banken moet een voldoende afgescheiden verbintenis vormen per bank.

3.25 *Wat met verlenging van een op 1 april bestaand krediet / bestaande kredietlijn die op vervalddag komt voor eind december 2020?*

Dit is een wederopname van een bestaand krediet / bestaande kredietlijn en valt buiten de garantieregeling.

3.26 *Zijn voor eenzelfde tegenpartij meerdere aanvragen mogelijk onder het garantieschema?*

Meerdere kredietverstrekkingen onder het garantieschema zijn mogelijk; de cap van 50 miljoen euro aan gewaarborgde kredieten dient evenwel gerespecteerd te worden. De tegenpartij dient contractueel aan te geven of de cap van 50 miljoen euro niet wordt overschreden bij het toestaan van dit krediet.

3.27 *Mag een bank klanten die nog ruimte op hun lijn hebben een nieuwe/hogere lijn geven?*

Ja, het verschil tussen de hogere lijn (bv. 110.000 euro) en de bestaande lijn (100.000 euro) is dan een nieuw krediet dat valt binnen de garantieregeling. Dit nieuw krediet dient dan te worden gestructureerd als een apart nieuw krediet (in voorbeeld 10.000 euro) met bijkomende waarborgen waar mogelijk.

3.28 *Kan een klant om een nieuw krediet of kredietlijn vragen terwijl hij nog een bestaande kredietlijn heeft die niet volledig werd opgenomen?*

Ja, het is aan de bank om te beslissen dit al dan niet toe te kennen. De opnames op de bestaande kredietlijn vallen evenwel niet onder de garantieregeling.

3.29 *Kan een bank weigeren kredieten of kredietlijnen aan bepaalde klanten toe te staan?*

Ja, als het gaat om nieuwe bijkomende kredieten of kredietlijnen ten opzichte van het encours aan uitstaande kredieten en kredietlijnen op 1 april 2020. De garantieregeling strekt ertoe om het verlenen van nieuwe bijkomende kredieten of kredietlijnen te faciliteren.

3.30 Komen kredieten die niet worden gebruikt in het kader van liquiditeitsproblemen ten gevolge van de crisis maar die worden aangevraagd om andere liquiditeits- of investeringsnoden te lenigen in aanmerking?

Ja, alle nieuwe bijkomende kredieten die aan de voorwaarden voldoen (levensvatbare klant, maximale looptijd van 12 maanden, cap van 50 miljoen euro), met uitzondering van de kredieten opgesomd in vraag 3.15, vallen verplicht onder de garantieregeling.

Er dient in dit verband een duidelijke onderscheid gemaakt te worden tussen de op 1 april 2020 uitstaande encours aan kredieten/kredietlijnen (= OLD MONEY) en bijkomende liquiditeitsnoden van de klanten (= NEW MONEY).

Concreet:

- als het nieuwe krediet dient om een op 1 april 2020 uitstaand krediet of kredietlijn die op vervaldag komt terug te betalen (= herfinanciering) of er een wederopname van te doen, valt het buiten de garantieregeling, ongeacht of de kredietnemer met betalingsproblemen kampt ten gevolge van de coronacrisis (OLD MONEY)
- als het nieuw krediet dient om daarbovenop nog bijkomende liquiditeitsnoden op te vangen, valt het binnen de garantieregeling, ongeacht of de kredietnemer met betalingsproblemen kampt ten gevolge van de coronacrisis (NEW MONEY). Het staat de bank wel vrij om een beperkt bedrag aan zulke kredieten met een looptijd van ten hoogste 12 maanden te verlenen buiten de garantieregeling om ("gedeselecteerde" kredieten).

Voorbeeld: een bedrijf heeft uitstaande kredieten op 1 april 2020 ten bedrage van 100, waarvan 50 op vervaldag komt op 1 mei 2020,

- niet (of weinig) door de coronacrisis geïmpacteerd bedrijf vraagt nieuw krediet met een looptijd van ten hoogste 12 maanden van 60 => 50 valt buiten de garantieregeling, 10 valt binnen de garantieregeling,
- wel door de coronacrisis geïmpacteerd bedrijf krijgt betalingstuitstel voor 50 (moratorium) en vraagt nieuw krediet met een looptijd van ten hoogste 12 maanden van 10 => 10 valt binnen de garantieregeling, tenzij de bank ervoor opteert om het krediet te "deselecteren" en buiten de garantieregeling om te verlenen.

3.30/1 Kunnen normale aflossingen van zowel kapitaal als interest van kredieten die werden verleend voor 1 april 2020 mee opgenomen worden in de liquiditeitsbeoordeling zoals voorzien in de liquiditeitssimulator; vallen kredieten om aan deze aflossingen te voldoen onder de staatswaarborg?

Noteer dat, voor zover het kredietbedrag lager is dan het dubbele van de jaarlijkse totale loonkost, met inbegrip van de sociale lasten, of lager is dan 25% van de omzet van het laatste afgesloten boekjaar van de kredietnemer, de liquiditeitsbehoeften niet langer noodzakelijk dienen te worden gehanteerd in de context van de verstrekking van een krediet onder de eerste garantieregeling, dit ten gevolge van de wijziging van art. 8, §1, 2° van het KB van 14 april 2020 door art. 5, b) van het KB van [x september 2020], dat in werking is getreden op [x september] 2020.

Indien dit toch het geval is, begrenst art. 8, §1, 2° van het KB van 14 april 2020 de gewaarborgde hoofdsom tot "het bedrag van de liquiditeitsbehoeften van de kredietnemer, andere dan voor herfinancieringskredieten voor terugbetaling van of wederopnames van kredieten verleend voor 1

april 2020 [...]”. De financiering van aflossingen van voor 1 april 2020 door dezelfde of een andere kredietgever verleende kredieten kwalificeert als herfinancieringskrediet in de zin van art. 1, 13° van het KB Staatsgarantie, valt buiten de waarborgregeling en mag aldus niet meetellen voor de bepaling van de liquiditeitsbehoeften in het kader van art. 8 van het KB. Het is immers niet de bedoeling dat een gewaarborgd krediet wordt gebruikt voor de aflossingen van een reeds bestaand krediet (OLD MONEY). Als aan de voorwaarden van het Charter Ondernemingskredieten is voldaan, komen de aflossingen (van kapitaal) bovendien in aanmerking voor betalingsuitstel.

Anderzijds dient een kredietgever de volledige liquiditeitsnood van een kredietnemer in kaart te brengen om de risico's op een correcte manier te kunnen inschatten. De kredietgever kan de aflossingen van kredieten die werden verleend voor 1 april 2020 evenwel perfect in deze oefening meenemen zonder dat ze echter mogen meegeteld worden voor de bepaling van de liquiditeitsbehoeften in het (specifiek) kader van art. 8 van het KB. Voor de bepaling van de bedragen die onder de waarborgregeling vallen (NEW MONEY), worden de bedoelde aflossingen dan ook best afzonderlijk behandeld in de liquiditeitssimulator.

3.30/2 Dient de maximaal gewaarborgde hoofdsom van de aan een kredietnemer toegekende gewaarborgde kredieten op groepsniveau beoordeeld te worden en kan de kredietnemer aldus meer lenen dan zijn liquiditeitsnood op solo niveau zolang dit binnen de grenzen van de maximaal gewaarborgde hoofdsom op groepsniveau valt?

Ja. Het EU *Temporary Framework* stelt voorwaarden en drempels vast ten aanzien van de “begunstigde” van de steun. Die begunstigde is de “onderneming” aan wie de steun wordt toegekend. De notie “onderneming” omvat alle entiteiten die door dezelfde natuurlijke of rechtspersoon (zie voor nadere toelichting de Geconsolideerde mededeling van de Europese Commissie over bevoegdheidskwesties op grond van Verordening (EG) nr. 139/2004 betreffende de controle op concentraties van ondernemingen, PB 16 april 2008, C 95, blz 1) worden gecontroleerd.

Bijvoorbeeld: A, B en C vormen samen een groep. A heeft een liquiditeitsnood van 40, B van 10 en C van 50. De maximaal gewaarborgde hoofdsom voor de groep is dus 100.

De maximaal gewaarborgde hoofdsom waarvoor A kredieten kan afsluiten binnen de garantieregeling is niet beperkt tot 40 (wat eigenlijk haar liquiditeitsnood is), maar tot 100. Indien A een krediet zou aangaan voor 60, zal dit wel de kredietmogelijkheden van B en C samen beperken tot 40. Hierbij moet uiteraard rekening gehouden worden met de algemene principes inzake kredietwaardigheid en het economisch belang in hoofde van de kredietnemer.

3.30/3 Wat is het maximaal bedrag dat aan een kredietnemer onder de eerste garantieregeling kan verstrekt worden?

De gewaarborgde hoofdsom van de aan een kredietnemer toegekende gewaarborgde kredieten kan het hoogste van de hierna bedoelde bedragen, berekend op het niveau van de groep waartoe de kredietnemer behoort, niet overschrijden:

1° de liquiditeitsbehoeften van de kredietnemer gedurende een periode - te rekenen vanaf de beoogde datum van verlening van het gewaarborgde krediet - van 18 maanden voor KMO's in de zin van Verordening nr. 651/2014 en 12 maanden voor andere ondernemingen, zoals dit bedrag door de kredietnemer in een behoorlijk gemotiveerde schriftelijke verklaring wordt geschat;

2° het dubbele van de jaarlijkse totale loonkost, met inbegrip van de sociale lasten, van het laatste afgesloten boekjaar van de kredietnemer;

3° 25% van de omzet van het laatste afgesloten boekjaar van de kredietnemer.

Punten 2° en 3° hierboven werden toegevoegd aan art. 8, §1, 2° van het KB van 14 april 2020 door art. 5, b) van het KB van [x september] 2020, dat in werking is getreden op [x september] 2020.

Het aldus maximaal gewaarborgde hoofdbedrag moet worden verlaagd met de hoofdbedragen van kredieten die aan de kredietnemer of andere vennootschappen die tot de groep van de kredietnemer behoren zijn toegekend krachtens de tweede garantieregeling.

3.30/4 Kan in het begrip “loonkost” zoals opgenomen in art. 8 §1, 2° van het KB van 14 april 2020 ook de bezoldiging van de zaakvoerder begrepen zitten?

De bezoldiging van de zaakvoerder mag in rekening worden gebracht voor zover het gaat om een remuneratie (dit in tegenstelling tot vergoedingen voor kapitaal, die niet mogen worden meegeteld).

3.31 Kan een bank nieuwe kredieten toestaan die niet onder de garantieregeling vallen?

Ja, de kredieten opgesomd in vraag 3.15, evenals nieuwe bijkomende kredieten met een looptijd langer dan 12 maanden of boven de cap van 50 miljoen EUR.

3.32 Als de bank een uitstel op een vervaldag of aantal vervaldagen samen op reeds op 1 april 2020 uitstaande kredieten wenst te groeperen in de vorm van een nieuw krediet, is dit dan een herfinanciering of niet?

Ja, dit is een herfinanciering, die buiten de garantieregeling valt.

3.33 Geldt de garantieregeling ook voor bestaande kredieten?

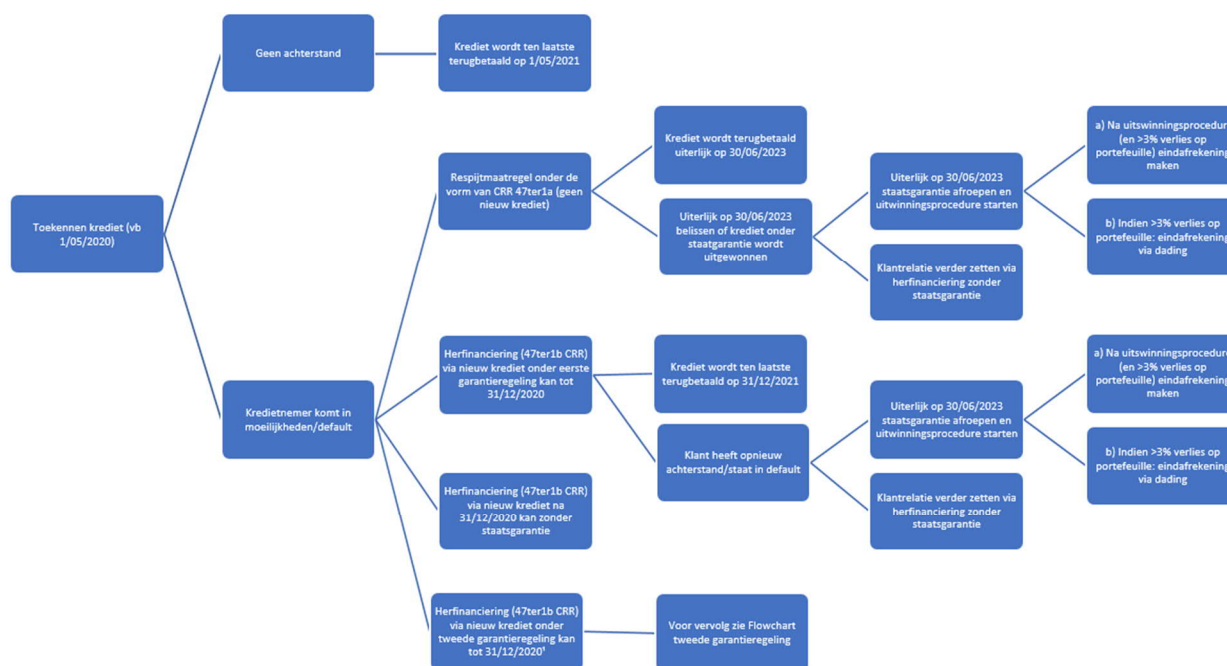
Nee. De garantieregeling geldt niet voor de op 1 april 2020 bestaande kredieten en evenmin voor de niet getrokken bedragen op de op 1 april 2020 bestaande kredietlijnen.

3.34 Kan er nog een beroep gedaan worden op de garantieregeling wanneer een klant een respijtmaatregel aanvraagt maar de bank naar aanleiding daarvan beslist de klant over te dragen naar pre-contentieux voor opvolging van zijn dossier?

Ja, maar enkel voor nieuwe bijkomende kredieten aan deze klant (bovenop de op 1 april 2020 uitstaande kredieten of kredietlijnen), zie toepassingsgebied.

3.35 Hoe verloopt de “recovery” in het geval dat een gewaarborgd krediet niet kan worden terugbetaald door de klant?

Banken dienen uiterlijk op 30 juni 2023 de staatswaarborg aan te spreken voor de gewaarborgde kredieten, ongeacht de datum van toekenning of looptijd van dit krediet. Slechts op dat moment moet worden beslist over de eventuele stopzetting van de klantrelatie. In tussentijd kunnen nog respijtmaatregelen worden genomen. Onderstaand schema geeft een overzicht van de verschillende mogelijkheden:

¹ Een herfinanciering onder de tweede garantieregeling kan enkel worden toegepast op een (niet-gedeselecteerd) krediet met betrekking waartoe de kredietgever voorziet een respijtmaatregel te moeten toekennen op de vervaldag ervan en waarvan de kredietnemer in de scope van de tweede garantieregeling valt.

3.35/1 Indien een respijtmaatregel bestaat in een uitstel van betaling (bijvoorbeeld onder de vorm van een aflossingschema, verlenging van het oorspronkelijk krediet of anderszins) voor het gewaarborgde krediet, zijn partijen dan gebonden aan de maximale looptijd van het gewaarborgde krediet (12 maanden onder de eerste garantieregeling)?

Neen, de maximumtermijn van 12 maanden speelt hierbij niet. Hiervoor kan verwezen worden naar het schema zoals opgenomen in vraag 3.35 : indien er respijtmaatregelen toegekend worden, dan kunnen die maximaal toegestaan worden tot de uiterste datum waarop de Staat kan aangesproken worden om de staatswaarborg te honoreren. Dit is dus 30 juni 2023 voor de eerste garantieregeling.

3.35/2 Indien een respijtmaatregel bestaat in een uitstel van betaling (bijvoorbeeld onder de vorm van een aflossingschema, verlenging van het oorspronkelijk krediet of anderszins) voor het gewaarborgde krediet, is er dan door de kredietnemer een bijkomende premie verschuldigd?

Neen. In geval de kredietnemer niet in staat is om het krediet terug te betalen op de contractueel voorziene vervaldag, dient het toegestaan uitstel van betaling te worden beschouwd als een respijtmaatregel in de zin van art. 47 ter. 1 a) van Verordening nr. 575/2013 en is er geen bijkomende premie verschuldigd. In die hypothese dient wel rekening gehouden te worden met de vereisten uit art. 22, 1° van het KB Staatsgarantie (zie infra, vraag 3.35/3).

3.35/3 Hoe dient de “evenredige toepassing” van respijtmaatregelen (rekening houdende met de beschikbare dan wel uitstaande hoofdsom en de vervaldag) precies te worden begrepen (cf. art. 22, 1° van het KB Staatsgarantie)?

Dit houdt in dat, indien er voor een gewaarborgd krediet een respijtmaatregel wordt verleend onder vorm van een uitstel van betaling, de andere, niet onder de staatswaarborg vallende kredieten, eveneens een uitstel van betaling moeten genieten voor minimaal eenzelfde periode.

Bijvoorbeeld: indien een respijtmaatregel wordt toegekend op een gewaarborgd krediet in de vorm van een uitstel van betaling (bv. terugbetaling van een krediet van 6 maanden wordt uitgesteld met 6 maanden), moeten alle overige lopende kredieten ook betalingsuitstel verkrijgen voor dezelfde periode van minstens 6 maanden (bv. een investeringskrediet op 5 jaar moet dan ook betalingsuitstel verkrijgen voor minimum 6 maanden).

In de hypothese dat er nog andere onder staatswaarborg lopende kredieten zijn, dan heeft het evenredige betalingsuitstel geen impact op het behoud van de staatswaarborg.

Bijvoorbeeld: voor een krediet dat werd toegestaan onder toepassing van de eerste garantieregeling met contractuele looptijd van 12 maanden, wordt een betalingsuitstel verleend van 6 maanden. Stel dat dezelfde kredietnemer ook een lopend krediet heeft onder de tweede garantieregeling. Door het toekennen van het betalingsuitstel van 6 maanden voor het gewaarborgd krediet onder de eerste garantieregeling, dient ook het krediet onder de tweede garantieregeling te genieten van een betalingsuitstel van 6 maanden (ingevolge het evenredigheidsprincipe), waardoor de initiële terugbetalingstermijn van 36 maanden wordt overschreden. Deze verlenging van de terugbetalingstermijn ten gevolge van het toekennen van een respijtmaatregel voor het krediet onder de eerste garantieregeling heeft echter niet tot gevolg dat de staatswaarborg voor het krediet onder de tweede garantieregeling verloren gaat.

3.35/4 Geldt de "evenredige toepassing" waarvan sprake in vraag 3.35/3 voor elke vorm van respijtmaatregel, en bijvoorbeeld ook in geval van herfinanciering?

Neen. Het evenredigheidsprincipe geldt enkel met betrekking tot de respijtmaatregelen bedoeld onder art. 47ter.1 a) van Verordening nr. 575/2013.

3.36 Wanneer er beslist wordt de klantrelatie stop te zetten en de waarborg aan te spreken, wat dient een bank dan te doen opdat de verliezen onder de gewaarborgde kredieten zouden meetellen voor de staatswaarborg (voorrecht van uitwinning)?

De bank zal de klant eerst moeten "uitwinnen" (d.w.z. alle gelden, onderpand, borgen etc. van de klant aanspreken) alvorens zij het residuele bedrag als verlies kan opnemen voor de staatswaarborg. Deze uitwinning dient niet te gebeuren of te zijn gefinaliseerd op het moment dat de staatswaarborg wordt aangesproken.

3.37 Kan een bank één of meerdere gewaarborgde kredieten overdragen?

In principe niet, tenzij als onderpand van enige financiering die de Nationale Bank van België in het kader van haar wettelijke opdracht aan een bank verleent.

3.38 Hoe werkt de interactie tussen verschillende garanties van gewesten en de federale staat?

Verduidelijking aan de hand van een voorbeeld:

Een kleinhandelszaak heeft voor € 500.000 krediet uitstaan bij de bank met totale interesten (incl. fee) van 1,5%. Dit is het enige krediet dat de kredietnemer heeft uitstaan bij de bank. Het krediet is voor 1 jaar met betaling van interest op het einde van het jaar. Dit krediet voldoet aan de voorwaarden

voor de federale garantieregeling en werd niet gedeselecteerd. Bij het aangaan van het krediet werd ook het handelspand mee opgenomen als waarborg. De (uitwinnings-)waarde van het pand wordt geschat op 150.000. Bij het failliet gaan van de kleinhandelszaak staat er nog voor €10.000 cash op de bank en beschikt de zaak over een bestelwagen met waarde €10.000.

Geval a): geen andere (bv. gewestelijke) borgen werden op dit krediet genomen. In dit geval wordt het verlies bepaald door eerst alle activa van het bedrijf te liquideren (waaronder de cash, de bedrijfswagen) en het handelspand te verkopen. De geraamde waarde hiervan bedraagt € 170.000. De rest van het bedrag (krediet hoofdsom plus rente) $€500.000 \cdot (1 + 1,5\%) - €170.000 = €337.500$ wordt opgenomen in het "verlies" waarmee op basis van artikel 14, eerste alinea van het K.B. rekening wordt gehouden bij de toepassing van de staatswaarborg op de kredietportefeuille van de bank in kwestie. Of dit verlies uiteindelijk (gedeeltelijk) vergoed wordt door de Staat hangt af of de verliezen van de totale portefeuille van de bank uitkomen boven de 3% (first loss) van de referentieportefeuille.

Geval b): Het krediet geniet eveneens van een gewestelijke garantie (zonder pari passu clause) die een verlies dekt van €100.000. In dit geval wordt het verlies bepaald door eerst alle activa van het bedrijf te liquideren (waaronder de cash, de bedrijfswagen) en het handelspand te verkopen. Vervolgens wordt de gewestelijke garantie aangesproken voor het volle bedrag van de gedekte verliezen. De geschatte waarde van wat gerecupereerd kan worden bedraagt dus € 170.000 + €100.000. Het bedrag dat niet door de bank kan worden gerecupereerd, nl. $€500.000 \cdot (1 + 1,5\%) - €170.000 - €100.000 = €237.500$, wordt opgenomen in het "verlies" waarmee op basis van artikel 14, eerste alinea van het K.B. rekening wordt gehouden bij de toepassing van de staatswaarborg op de kredietportefeuille van de bank in kwestie. Of dit verlies uiteindelijk (gedeeltelijk) vergoed wordt door de Staat hangt af of de verliezen van de totale portefeuille van de bank uitkomen boven de 3% (first loss) van de referentieportefeuille.

Geval c): Het krediet geniet eveneens van een gewestelijke garantie (met pari passu clause) die een verlies dekt van € 100.000. In dit geval wordt het verlies bepaald door eerst alle activa van het bedrijf te liquideren (waaronder de cash, de bedrijfswagen) en het handelspand te verkopen. We gaan er van uit dat de pari passu kwalificatie van de door het gewest verleende waarborg duidelijk maakt dat die waarborg tot de helft wordt herleid als gevolg van het feit dat het gewaarborgde verlies van € 100.000 eveneens kan worden gedekt in het kader van de portefeuillewaarborg van de bank. In dat geval zal het gewest op basis van de waarborg niet €100.000 maar slechts € 50.000 vergoeden. Artikel 14, tweede alinea van het K.B. bepaalt dat de bedragen die omwille van de pari passu clause niet gerecupereerd kunnen worden van de gewesten (in dit geval dus €50.000), mee worden opgenomen in het verlies. De geschatte waarde van wat gerecupereerd kan worden bedraagt dus € 170.000 + €50.000. De rest van het bedrag $€500.000 \cdot (1 + 1,5\%) - €170.000 - €50.000 = €287.500$ wordt opgenomen in het "verlies" waarmee op basis van artikel 14, eerste alinea van het K.B. rekening wordt gehouden bij de toepassing van de staatswaarborg op de kredietportefeuille van de bank in kwestie. Of dit restbedrag uiteindelijk (gedeeltelijk) vergoed wordt door de Staat hangt af of de verliezen van de totale portefeuille van de bank uitkomen boven de 3% (first loss) van de referentieportefeuille.

Geval d): Het krediet geniet eveneens van een gewestelijke garantie die een verlies dekt van € 100.000 en een bijkomende garantie van Credendo van € 50.000 (beiden met pari passu clause). In dit geval wordt het verlies bepaald door eerst alle activa van het bedrijf te liquideren (waaronder de cash, de bedrijfswagen) en het handelspand te verkopen. We gaan ervan uit dat de pari passu kwalificatie van de door het gewest en Credendo verleende waarborgen telkens duidelijk maken dat die waarborgen proportioneel worden herleid als gevolg van het feit dat een deel van het gewaarborgde verlies eveneens kan worden gedekt in het kader van de portefeuillewaarborg van de bank. Dergelijke pari passu regelingen impliceren een pro rata verdeling van de verliezen tussen de verschillende partijen. Met betrekking tot de eerste verliesstranche van € 50.000 hebben de door het gewest en Credendo bedongen pari passu clauses als gevolg dat zij elk een verlies van slechts €

16.666,66 vergoeden. Voor de tweede verliestranche van € 50.000 heeft de pari passu clause in de waarborg van het gewest als gevolg dat het gewest daarvan slechts € 25.000 ten laste neemt. Krachtens artikel 14, tweede alinea van het K.B. wordt het bedrag dat omwille van de pari passu clauses niet gerecupereerd kan worden van het gewest of van Credendo, mee opgenomen in het verlies. De geschatte waarde van wat gerecupereerd kan worden bedraagt dus € 170.000 + 2* €16.666,66 + € 25.000. De rest van het bedrag $€ 500.000 * (1 + 1,5\%) - € 170.000 - 2 * € 16.666,66 - € 25.000 = € 279.170$ wordt opgenomen in het "verlies" waarmee op basis van artikel 14, eerste alinea van het K.B. rekening wordt gehouden bij de toepassing van de staatswaarborg op de kredietportefeuille van de bank in kwestie. Of dit restbedrag uiteindelijk (gedeeltelijk) vergoed wordt door de Staat hangt af of de verliezen van de totale portefeuille van de bank uitkomen boven de 3% (first loss) van de referentieportefeuille.

c. Kosten en fees

3.39 Mogen de banken normale dossierkosten aanrekenen voor nieuwe kredieten onder de garantie?

Voor nieuwe kredieten is het toegestaan de gebruikelijke kosten die voor de coronacrisis van toepassing waren, zoals dossierkosten en reserveringsprovisies/commitment fees, aan te rekenen.

3.40 Hoe zal de betaling van de fees worden georganiseerd (one shot of prorata) ?

Vergoeding staatswaarborg (fee) voor gewaarborgde kredieten (niet voor gedeselecteerde kredieten):

- a. pricing = EU minimum voor KMO's volgens de Belgische definitie (25 basispunten) en grote ondernemingen (50 basispunten)
- b. proratering in functie van duur krediet (als korter dan 12 maanden), verschuldigd op gehele hoofdsom ongeacht of krediet effectief geheel of gedeeltelijk opgenomen werd
- c. te betalen door de bank aan de overheid; reporting door elke bank
  1. line per line details van alle sinds 1 april 2020 verleende kwalificerende kredieten, inclusief deze die reeds geheel of gedeeltelijk werden terugbetaald of beëindigd
  2. Thesaurie berekent premie op basis van rapportage (hoofdsom x duurtijd als fractie van 12 x premie)

Nadere regels voor de procedure tot betaling van de vergoeding zullen worden vastgelegd in Ministerieel Besluit.

3.41 Wat gebeurt bij niet of onvolledige betaling van de garantievergoeding?

De uitvoering van de Staatswaarborg wordt opgeschort in geval van niet of onvolledige betaling van de premie.

3.42 Welke kosten moeten bedrijven betalen op gewaarborgde kredieten?

Voor een nieuw bijkomend krediet of kredietlijn in het kader van de garantieregeling bedraagt de nominale maximumrente 1,25 % (exclusief 'fee'). Deze 'fee' bedraagt 25 basispunten voor KMO's en 50 basispunten voor grote ondernemingen pro ratering in functie van looptijd krediet (12 maanden). Een dergelijke fee is verplicht in het kader van de Europese regels rond staatssteun. De

kredietinstelling kan er ook voor opteren om een bedrag aan totale rente aan te rekenen aan de klant zonder deze fee te specificeren.

3.43 Zullen alle banken een rente van 1,25% (exclusief 'fee') toepassen op nieuwe gewaarborgde kredieten?

Neen, dit is een maximum, hier speelt de vrije concurrentie.

3.44 Maakt de 'fee' deel uit van de maximum rente die aan niet-financiële bedrijven, KMO's en zelfstandigen mag gevraagd worden?

Neen. De 'fee', die 25 basispunten bedraagt voor KMO's en 50 basispunten voor grote ondernemingen, is verplicht in het kader van de Europese regels rond staatssteun en komt bovenop de maximum rente die 1,25 % bedraagt.

3.45 Hoe wordt de garantievergoeding ('fee') van individuele dossiers berekend, gegeven de garantie slechts een deel van de blootstellingen dekt?

Deze vergoeding dient betaald te worden over de volledige hoofdsom van nieuwe bijkomende kredieten of kredietlijn dwz het volledige kredietbedrag (incl. niet opgenomen bedragen op nieuwe bijkomende kredietlijnen).

3.46 Is de garantievergoeding ook verschuldigd voor nieuwe bijkomende kredieten met een vervaldag vroeger dan 31/12/2020?

Ja. De garantievergoeding is ook verschuldigd voor kredieten die sinds 1 april 2020 zijn toegekend en voor 1 januari 2021 zijn terugbetaald.

3.47 Valt de garantievergoeding ook onder de staatswaarborg?

Ja, de staatswaarborg heeft betrekking op hoofdsom en interesten, met inbegrip van de garantievergoeding.

3.48 Wordt de vergoeding ook betaald op de gedeselecteerde kredieten?

Nee. Ook de waarborg is niet van toepassing op deze kredieten.

4. Tweede garantieregeling

a. Toepassingsgebied

4.1 Wie is het doelpubliek van deze tweede garantieregeling?

Alle kleine of middelgrote niet-financiële ondernemingen (inclusief zelfstandigen zonder vennootschap, zie vragen 4.2-4.3 voor definitie), met uitsluiting van:

- i. ondernemingen tegen wie een collectieve insolventieprocedure loopt;
- ii. ondernemingen die reddingssteun hebben ontvangen, die niet terugbetaald is;

- iii. ondernemingen die herstructureringssteun hebben ontvangen en nog steeds onderworpen zijn aan een herstructureringsplan;
- iv. middelgrote ondernemingen volgens de EU-definitie (zie vraag 4.2) die per 31 december 2019 als ondernemingen in moeilijkheden in de zin van artikel 2 (18) van Verordening (EU) Nr. 651/2014 waren te aanzien;
- v. patrimoniumvennootschappen;
- vi. managementvennootschappen;
- vii. overheidsentiteiten (zie vraag 4.3);
- viii. financiële tegenpartijen (zie vraag 4.3);
- ix. (natuurlijke of rechts-) personen die uitsluitend of hoofdzakelijk krediet toestaan voor eigen rekening binnen het kader van hun gebruikelijke handels- of beroepsactiviteiten;
- x. (natuurlijke of rechts-) personen die rechtstreeks of onrechtstreeks controle uitoefenen over een entiteit zoals vermeld onder (viii) en (ix).

Wanneer een krediet zou worden toegekend aan een onderneming die niet beantwoordt aan bovenstaande vereisten met betrekking tot de scope van de tweede garantieregeling en dus niet voor de nieuwe regeling in aanmerking komt, of wanneer het hoofdbedrag van het krediet de wettelijke plafonds overschrijdt, dan is sprake van onwettige steun aan de kredietnemer. Immers de staatswaarborg is een ondersteuning van de kredietnemer die, dankzij die waarborg, in staat is om krediet te bekomen dat anders niet zou worden verleend, en dat bovendien aan voorwaarden die zonder de waarborg minder aantrekkelijk zouden zijn. De betrokken onwettige steun zal door de staat van de kredietnemer worden teruggevorderd.

Onder bepaalde omstandigheden zou er ook aanleiding kunnen bestaan voor de staat om, ten aanzien van de kredietinstelling, de geldigheid van de staatswaarborg in vraag te stellen. Dat zal met name het geval zijn wanneer er sprake is van nalatigheid van de betrokken kredietinstelling bij het verlenen van een krediet waarvan naderhand blijkt dat het onwettige staatsteun aan de kredietnemer uitmaakte.

Nalatigheid in hoofde van de kredietgever wordt niet vermoed en zal door de staat moeten worden aangetoond op basis van de concrete elementen van een dossier. Van nalatigheid is geen sprake wanneer de kredietinstelling bij het toekennen van gewaarborgde kredieten de normale voorzichtigheid van een professioneel bankier aan de dag legt, en de elementen nagaat waarvan het in de bankpraktijk gebruikelijk is dat zij door de kredietgever geïnfereerd worden. In dat verband kan een kredietgever, waar gepast, ook verklaringen op eer bekomen van de kredietnemer met betrekking tot elementen die redelijkerwijze niet onafhankelijk door de kredietgever kunnen worden geïnfereerd.

Wat betreft de vraag of er een collectieve insolventieprocedure loopt tegen de kredietnemer, impliceert de normale voorzichtigheid van de kredietgever een online search via *Regsol* (de databank voor insolventieprocedures).

Met reddings- of herstructureringssteun worden uitsluitend steunmaatregelen bedoeld ten gunste van ondernemingen in moeilijkheden, zoals nader omschreven in de door de Europese Commissie uitgevaardigde Richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun aan niet-financiële ondernemingen in moeilijkheden, PB 31 augustus 2014, C249, blz. 1. Via volgende link kan reddings- en herstructureringssteun aan Belgische ondernemingen opgezocht worden: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?clear=1&policy_area_id=3

Je dient bij "Member State" Belgium aan te duiden samen met

bij "Primary Objective (Main)":

- Rescuing firms in difficulty

- Rescuing undertakings in difficulty
- Restructuring firms in difficulty
- Restructuring undertakings in difficulty

bij "EU Secondary legal basis":

- Rescue and restructuring-Rescue and Restructuring Guidelines, 1999
- Rescue and Restructuring-Rescue and Restructuring Guidelines, 2004-2012
- Rescue and Restructuring-Rescue and Restructuring Guidelines, 2014-2020

Of tegen een onderneming een collectieve insolventieprocedure loopt, dan wel of deze onderneming reddings- en/of herstructureringssteun heeft ontvangen, dient op het moment van toekenning van het krediet te worden nagegaan op groepsniveau. Indien dit niet het geval is op groepsniveau, maar één van de entiteiten van de groep waartoe de aanvrager behoort in deze situatie verkeert, moet de kredietovereenkomst een clausule bevatten die de kredietnemer verbiedt om de gelden van de overeenkomst te gebruiken voor de (rechtstreekse of onrechtstreekse) financiering van de entiteit die in die situatie verkeert.

Het verzamelen van de nodige informatie omtrent de groepscontext en de situatie waarin groepsleden zich bevinden is niet altijd op een eenvoudige en onafhankelijke wijze door de kredietgever te controleren.

Ook KMO's zelf mogen - voor wat het bewijs van hun hoedanigheid betreft - gebruik maken van verklaringen die zij te goeder trouw opstellen wanneer zij zelf niet in staat zijn om alle informatie precies vast te stellen. Dit is onder meer zo het geval in artikel 3.5 van bijlage 1 (KMO definitie) van de groepsvrijstellingsverordening (651/2014) van 17 juni 2014.⁷

Bij de beoordeling van de uitsluitingscriteria op groepsniveau kan de kredietgever, waar gepast, ook verklaringen op eer bekomen van de kredietnemer met betrekking tot die elementen die redelijkerwijze niet onafhankelijk door de kredietgever kunnen worden geverifieerd.

Er wordt bovendien aan herinnerd dat, niettegenstaande deze controle in principe plaatsvindt op het (individuele) niveau van de kredietnemer, het de kredietnemer uiteraard niet toegestaan is om de ontleende middelen over te hevelen naar een andere vennootschap binnen de groep die het voorwerp zou uitmaken van een collectieve insolventieprocedure. Dergelijke handelswijze zou rechtsmisbruik uitmaken en indruisen tegen de verplichting van de kredietnemer om geen aanspraak te maken op het gewaarborgd krediet terwijl zij weten of behoren te weten niet aan de voorwaarden te voldoen.

Voormelde redenering geldt tevens voor groepen met financiële ondernemingen, buitenlandse activiteiten (die niet aan de voorwaarden voldoen), en/of patrimonium- of managementvennootschappen. Wat deze laatste betreft, enkel op voorwaarde dat de betrokken activiteiten (management dan wel patrimoniumbeheer) beperkt zijn tot één of meer vennootschappen (en dus niet de activiteit van de groep vertegenwoordigen).

4.2 Wat wordt bedoeld met kleine of middelgrote ondernemingen?

⁷ Zie o.m. artikel 3.5 van bijlage 1 (KMO definitie) van de groepsvrijstellingsverordening (651/2014) van 17 juni 2014: 5. Ondernemingen kunnen een verklaring opstellen over hun hoedanigheid van zelfstandige onderneming, partneronderneming of verbonden onderneming en de gegevens met betrekking tot de in artikel 2 vermelde drempels. Zelfs indien het wegens de spreiding van het kapitaal onmogelijk is precies vast te stellen wie het in handen heeft, kan deze verklaring worden opgesteld mits de onderneming te goeder trouw verklaart dat zij redelijkerwijze kan aannemen niet voor 25 % of meer in handen te zijn van één onderneming of van verscheidene verbonden ondernemingen gezamenlijk. Dergelijke verklaringen doen geen afbreuk aan de controles of verificaties waarin de nationale regelgeving of Unieregelgeving voorziet.

Het gaat hier om “micro-ondernemingen”, “kleine ondernemingen” of “middelgrote ondernemingen” volgens de EU-definitie:

- “micro-ondernemingen”: ondernemingen waar minder dan 10 personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet of het jaarlijkse balanstotaal 2 miljoen EUR niet overschrijdt;
- “kleine ondernemingen”: ondernemingen waar minder dan 50 personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet of het jaarlijkse balanstotaal 10 miljoen EUR niet overschrijdt;
- “middelgrote ondernemingen”: ondernemingen waar minder dan 250 personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet 50 miljoen EUR en/of het jaarlijkse balanstotaal 43 miljoen EUR niet overschrijdt, doch waar (i) minstens 50 personen werkzaam zijn of (ii) de jaaromzet of het jaarlijkse balanstotaal 10 miljoen EUR overschrijdt.

4.3 Wat wordt bedoeld met ‘niet-financiële’ bedrijven?

Een “niet-financieel” bedrijf is een onderneming die niet valt binnen één van de volgende categorieën: (i) een financiële tegenpartij in zin de zin van artikel 3, punt 3), van Verordening 2015/2365, betalingsinstelling of instelling voor elektronisch geld dan wel een voor een bijzonder doel opgerichte effectiveringsentiteit, (ii) een natuurlijke persoon, rechtspersoon of groep van dergelijke personen, die uitsluitend of hoofdzakelijk kredieten toestaat voor eigen rekening binnen het kader van zijn gebruikelijke handels- of beroepsactiviteiten of (iii) een natuurlijke persoon, rechtspersoon of groep van dergelijke personen die rechtstreeks of onrechtstreeks controle uitoefent over een entiteit zoals vermeld onder (i) en (ii).

Ofschoon het doelpubliek uiteraard ruimer is, wordt er verduidelijkt dat volgende sectoren/activiteiten, voor zover zij niet onder de uitsluiting (zie vraag 4.1) vallen, tevens in aanmerking komen:

- Non-profit organisaties, zowel social profit als andere, inclusief ziekenhuizen;
- Niet-financiële bedrijven met een publiek aandeelhouderschap;
- Bemiddelaars (agenten en makelaars) van banken en verzekeringen;
- Gereguleerde vastgoedvennootschappen (GVV's);
- Holdings waar de hoofdactiviteit erin bestaat om deelnemingen aan te houden in NFC's.

Tegenpartijen die overheidsgerelateerd zijn (bv. PSE's, intercommunales, OCMW's, ...), zijn daarentegen uitgesloten voor zover zij in kolom D van de door het Instituut voor de Nationale Rekeningen gepubliceerde lijst aan publieke eenheden als S13 worden aangeduid.

4.4 Geldt de regeling voor buitenlandse bedrijven ?

De scope van de regeling is dat enkel Belgische ingezetenen van de regeling kunnen gebruik maken. Belgische ingezetenen kunnen zowel ondernemingen naar Belgisch recht zijn als bijkantoren met een vaste inrichting in België. Er zijn wettelijke bepalingen voorzien die erover waken dat de gewaarborgde kredieten worden aangewend ten gunste van de Belgische activiteiten van de ondernemingen en dat de kredieten niet in belangrijke mate worden aangewend voor de financiering van de buitenlandse activiteiten van de kredietnemer (de kredietovereenkomst dient dergelijk gebruik uit te sluiten of te beperken tot 10% van het gewaarborgd krediet; verliezen op gewaarborgde kredieten die dergelijk gebruik niet uitsluiten worden niet vergoed). Er is tevens een bepaling ingelast die erover waakt dat in dat geval de lokale financieringsmogelijkheden voor deze buitenlandse activiteiten, al dan niet onder lokale garantieregelingen, worden uitgeput.

4.5 Is de tweede waarborgregeling ook van toepassing op de kredieten die verleend worden aan de in België gevestigde ondernemingen wier hoofdactiviteit bestaat uit

tradingactiviteiten gericht op export en import van goederen naar resp. uit het buitenland?

Ja, de waarborgregeling is hierop van toepassing. Deze activiteiten worden met andere woorden aanzien als activiteiten in België en niet als 'kwalificerende buitenlandse activiteiten', waarvan de financiering slechts onder strikte voorwaarden en beperkingen onder de waarborgregeling kan vallen.

b. Werking van het garantiemechanisme (enveloppe, verliesberekening, ...)

4.6 Hoeveel bedraagt het budget van de tweede garantieregeling?

Voor de tweede garantieregeling wordt één vijfde van het budget van 50 miljard EUR van de eerste garantieregeling overgeheveld. Dat betekent dat, onder de tweede garantieregeling, kredieten met een gezamenlijke hoofdsom van ten hoogste 10 miljard EUR van de staatswaarborg kunnen genieten.

4.7 Hoe werkt de tweede garantieregeling precies?

Elke bank kan een deel van de enveloppe opnemen in nieuwe bijkomende kredieten en kredietlijnen in verhouding tot haar marktaandeel in de uitstaande kredieten en kredietlijnen (alle looptijden) aan levensvatbare niet-financiële bedrijven, kmo's, zelfstandigen en non-profit organisaties op 31 december 2019. Dit marktaandeel werd vastgesteld op basis van FINREP (tabel 20.04) en schema A (tabel 02.11) rapportering en gemeld aan alle instellingen per individuele uniforme brief van de NBB d.d. 14 april 2020. Instellingen mogen tot 20% van de aan hen aldus toegewezen enveloppe aanwenden voor het verlenen van gewaarborgde kredieten onder de tweede garantieregeling.

In tegenstelling tot de eerste garantieregeling is de tweede garantieregeling facultatief. Daarom moet de kredietgever op het ogenblik dat een krediet wordt verleend, de kredieten die hij onder de waarborgregeling wenst te brengen, specifiek identificeren. De keuze voor de waarborgregeling gebeurt met andere woorden (uiterlijk) op het ogenblik van de verlening van het krediet en mits akkoord van de kredietnemer.

De garantie geldt per individueel krediet, waarvan het verlies ten belope van 80% gedragen wordt door de Staat.

4.8 Tot wanneer geldt de tweede garantieregeling?

Er kan op de garantieregeling een beroep worden gedaan voor kredieten die vanaf de datum van inwerkingtreding van de wet tot en met 31 december 2020 worden verstrekt en een looptijd van meer dan 12 maanden en ten hoogste 36 maanden hebben. De Koning kan bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad deze termijn en looptijd verlengen indien dit in gevolge de ernst en duur van de negatieve effecten van het coronavirus op de economie noodzakelijk is.

4.9 Wat is de impact op de toewijzing als banken hun deel weigeren?

Geen. De tweede garantieregeling is facultatief voor banken (kredietinstellingen naar Belgisch recht en bijkantoren van buitenlandse kredietinstellingen) die meer dan 20.000 euro aan kredieten en kredietlijnen hadden uitstaan aan niet-financiële bedrijven, kmo's, zelfstandigen en non-profit organisaties op 31 december 2019.

4.10 Op welk moment worden de verliezen berekend ?

De totale portefeuille van kredieten onder staatswaarborg is pas gekend op 1 januari 2021,. Deze portefeuille kan lager of maximaal gelijk zijn aan het deel van de enveloppe van 10 miljard euro waarvan elke bank gebruik kan maken.

Tegen uiterlijk 30 juni 2025 dient de staatswaarborg aangesproken te worden. Niettegenstaande de waarborg geldt per individueel krediet, dient het beroep op de waarborg door een kredietgever te gebeuren voor het geheel van gewaarborgde kredieten (de portefeuille) die zijn verstrekt door die kredietgever. Dit voorkomt een onwenselijke overvloed aan garantieafroepingen "per krediet". Voor de aanspreking is niet vereist dat een verlies op de portefeuille reeds vaststaat of kan worden aangetoond. De aanspreking bevestigt enkel dat de kredietgever een gewaarborgd verlies op haar portefeuille verwacht te lijden. Een kredietgever die de staatswaarborg aanspreekt dient vanaf die datum een aanvang te maken met de uitwinning van de gewaarborgde kredieten in haar portefeuille waarvoor de kredietnemer in gebreke is gebleven. Een KB zal de wijze bepalen waarop de definitieve afrekening gebeurt en de modaliteiten voor de betaling van tussentijdse voorschotten waarop de kredietgever recht heeft.

4.11 Welk engagement gaat de federale overheid aan?

Het verlies dat een kredietgever op een krediet lijdt, wordt ten belope van 80% gedragen door de Staat. De overige 20% van het verlies blijven ten laste van de betrokken kredietgever.

4.12 Welke banken vallen onder de tweede garantieregeling?

Belgische banken en op bijkantoren van buitenlandse banken (zowel deze uit EU-landen als deze met een hoofdkantoor in een niet-EU-land) kunnen van de tweede garantieregeling gebruik maken. Instellingen die eind 2019 geen kredietportefeuille hadden aan bedrijven, kmo's en non-profitorganisaties die 20.000 euro overschreed vallen niet onder de garantieregeling (*de minimis*). Dit verhindert niet dat deze banken desgevallend wel onder de afspraken rond betalingsuitstel voor hypothecaire kredietnemers kunnen vallen.

4.13 Welke kredieten vallen onder de tweede garantieregeling?

In principe komen alle nieuwe bijkomende kredieten en kredietlijnen aan kleine of middelgrote niet-financiële ondernemingen (zie vragen 4.1-4.3 voor definitie) met een looptijd van meer dan 12 maanden en ten hoogste 36 maanden die de bank verstrekt tussen de datum van inwerkingtreding van de wet en 31 december 2020, met inbegrip van kredieten die voor 31 december 2020 zijn terugbetaald, (facultatief) in aanmerking voor de tweede garantieregeling (totdat het aandeel van de bank in de globale enveloppe van 10 miljard euro bereikt is).

Volgende kredieten vallen evenwel niet onder de garantieregeling:

1° herfinancieringskredieten die dienen tot terugbetaling van kredieten verleend voor de datum van inwerkingtreding van de wet (een krediet of een gedeelte van een krediet dat wordt verleend tot terugbetaling van een niet-gedeselecteerd krediet dat onder de eerste garantieregeling valt, en met betrekking waartoe de kredietgever voorziet een respijtmaatregel te moeten toekennen op de vervaldag ervan wordt niet als herfinancieringskrediet aanzien);

2° wederopnames van kredieten verleend voor de datum van inwerkingtreding van de wet;

3° leasingovereenkomsten;

4° factoringovereenkomsten;

5° consumentenkredieten en hypothecaire kredieten die vallen onder Boek VII van het Wetboek van economisch recht.

4.14 Onder welke voorwaarden komen herfinancieringskredieten die strekken tot terugbetaling van kredieten die vallen onder de eerste garantieregeling in aanmerking voor de tweede garantieregeling?

Het krediet dat onder de eerste garantieregeling valt, (i) werd verstrekt aan een kredietnemer die binnen het toepassingsgebied van de tweede garantieregeling valt, (ii) mag niet gedeselecteerd zijn geweest door de kredietgever en (iii) deze laatste voorziet een respijtmateiregel te moeten toekennen op de vervaldag ervan. Dit betekent niet noodzakelijk dat er al een default of achterstand moet zijn op het gewaarborgd krediet. Het kan voldoende zijn dat de kredietgever het ten laatste op 31 december 2020 waarschijnlijk acht dat de klant het krediet onder de eerste garantieregeling op een vervaldag niet zal kunnen terugbetalen en dat ten laatste op 31 december 2020 op die basis een herfinanciering wordt toegestaan.

4.15 Is de tweede garantieregeling van kracht voor alle kredietproducten (kaskredieten, vaste voorschotten, investeringskredieten, documentaire kredieten, ...?).

Alle nieuwe *bijkomende* kredieten en kredietlijnen aan alle kleine of middelgrote niet-financiële ondernemingen (zie vragen 4.1-4.3 voor definitie) met een looptijd van meer dan 12 maanden en ten hoogste 36 maanden komen in aanmerking voor de garantieregeling, met uitzondering van de kredieten opgesomd in het antwoord op vraag 4.13.

4.16 Kan een bank bijkomende zekerheden vragen voor kredieten die reeds liepen op de datum van inwerkingtreding van de wet?

Ja, op voorwaarde dat een evenredig gedeelte van deze zekerheden, rekening houdend met de uitstaande dan wel beschikbare hoofdsom van alle betrokken kredieten, wordt toegekend aan de gewaarborgde kredieten die de bank aan die kredietnemer toekent. Zo niet, wordt het gewaarborgd verlies verminderd met alle verliezen op de gewaarborgde kredieten die de bank aan die kredietnemer heeft toegekend. Een belangrijke uitzondering hierop vormen contractuele regelingen die reeds van kracht waren tussen de bank en de kredietnemer voor kredieten die reeds liepen op de datum van inwerkingtreding van de wet. Het gaat hier onder meer over het invoeren van margin calls of de omzetting van hypothecaire mandaten. Daarnaast is voormelde voorwaarde niet van toepassing op zekerheden met betrekking tot nieuwe kredieten die niet onder de garantieregeling werden gebracht.

4.17 Komen ook gesyndiceerde kredieten in aanmerking voor de tweede garantieregeling?

Ja, voor zover het afzonderlijke krediet van de bank die deelneemt aan het syndicaat een voldoende onderscheiden verbintenis vormt. De verbintenis van die bank is voldoende onderscheiden van de verbintenissen van de andere kredietverstrekkers, wanneer deze eerste zich verbindt om een vast maximumbedrag ter beschikking te stellen (de "commitment"). In dat geval zal de verbintenis van de bank worden beschouwd als een apart krediet (voor de berekening van de premie en het

gewaarborgde bedrag wordt dan louter rekening gehouden met het door deze bank ter beschikking gestelde bedrag).

4.18 Als er ook buitenlandse banken deelnemen in het syndicaat, kan het Belgische deel dan toch van de waarborg genieten?

De Belgische banken in het syndicaat kunnen genieten van de waarborg voor hun deel van het krediet. Het onderdeel van de betrokken banken moet een voldoende onderscheiden verbintenis vormen per bank.

4.19 Wat met verlenging van een op de datum van inwerkingtreding van de wet bestaand krediet / bestaande kredietlijn die op vervalddag komt voor eind december 2020?

Dit is een wederopname van een bestaand krediet / bestaande kredietlijn en valt buiten de garantieregeling.

4.20 Zijn voor eenzelfde tegenpartij meerdere aanvragen mogelijk onder het garantieschema?

Meerdere kredietverstrekkingen onder het garantieschema zijn mogelijk.

4.21 Mag een bank klanten die nog ruimte op hun lijn hebben een nieuwe/hogere lijn geven?

Ja, het verschil tussen de hogere lijn (bv .110.000 euro) en de bestaande lijn (100.000 euro) is dan een nieuw krediet dat in aanmerking komt voor de garantieregeling. Dit nieuw krediet dient dan te worden gestructureerd als een apart nieuw krediet (in voorbeeld 10.000 euro).

4.22 Kan een klant om een nieuw krediet of kredietlijn vragen terwijl hij nog een bestaande kredietlijn heeft die niet volledig werd opgenomen?

Ja, het is aan de bank om te beslissen dit al dan niet toe te kennen. De opnames op de bestaande kredietlijn kunnen evenwel niet onder de garantieregeling vallen.

4.23 Kan een bank weigeren kredieten of kredietlijnen aan bepaalde klanten toe te staan?

Ja, als het gaat om nieuwe bijkomende kredieten of kredietlijnen ten opzichte van het encours aan uitstaande kredieten en kredietlijnen op de datum van inwerkingtreding van de wet. De garantieregeling strekt ertoe om het verlenen van nieuwe bijkomende kredieten of kredietlijnen te faciliteren.

4.24 Dient de maximaal gewaarborgde hoofdsom van de aan een kredietnemer toegekende gewaarborgde kredieten op groepsniveau beoordeeld te worden en kan de kredietnemer aldus meer lenen dan zijn liquiditeitsnood op solo niveau zolang dit binnen de grenzen van de maximaal gewaarborgde hoofdsom op groepsniveau valt?

Ja. Het EU *Temporary Framework* stelt voorwaarden en drempels vast ten aanzien van de "begunstigde" van de steun. Die begunstigde is de "onderneming" aan wie de steun wordt toegekend. De notie "onderneming" omvat alle entiteiten die door dezelfde natuurlijke of rechtspersoon (zie voor nadere toelichting de Geconsolideerde mededeling van de Europese Commissie over bevoegdheidskwesties op grond van Verordening (EG) nr. 139/2004 betreffende de controle op concentraties van ondernemingen, PB 16 april 2008, C 95, blz 1) worden gecontroleerd.

Bijvoorbeeld: A, B en C vormen samen een groep. A heeft een liquiditeitsnood van 40, B van 10 en C van 50. De maximaal gewaarborgde hoofdsom voor de groep is dus 100.

De maximaal gewaarborgde hoofdsom waarvoor A kredieten kan afsluiten binnen de garantieregeling is niet beperkt tot 40 (wat eigenlijk haar liquiditeitsnood is), maar tot 100. Indien A een krediet zou aangaan voor 60, zal dit wel de kredietmogelijkheden van B en C samen beperken tot 40. Hierbij moet uiteraard rekening gehouden worden met de algemene principes inzake kredietwaardigheid en het economisch belang in hoofde van de kredietnemer.

4.25 Wat is het maximaal bedrag dat aan een kredietnemer onder de tweede garantieregeling kan verstrekt worden?

De gewaarborgde hoofdsom van de aan een kredietnemer toegekende gewaarborgde kredieten kan het hoogste van de hierna bedoelde bedragen, berekend op het niveau van de groep waartoe de kredietnemer behoort, niet overschrijden:

1° de liquiditeitsbehoeften van de kredietnemer gedurende een periode van 18 maanden vanaf de beoogde datum van verlening van het gewaarborgde krediet, zoals dit bedrag door de kredietnemer in een behoorlijk gemotiveerde schriftelijke verklaring wordt geschat.

2° het dubbele van de jaarlijkse totale loonkost, met inbegrip van de sociale lasten, van het laatste afgesloten boekjaar van de kredietnemer;

3° 25% van de omzet van het laatste afgesloten boekjaar van de kredietnemer

Het aldus maximaal gewaarborgde hoofdbedrag moet worden verlaagd met de hoofdbedragen van kredieten die aan de kredietnemer (of andere vennootschappen die tot de groep van de kredietnemer behoren) zijn toegekend krachtens de eerste garantieregeling, voor zover zij niet geherfinancierd worden door kredieten onder de tweede garantieregeling.

4.25/1 Kan in het begrip "loonkost" zoals opgenomen in art. 8 §2, 2° van de wet van 20 juli 2020 ook de bezoldiging van de zaakvoerder begrepen zitten?

De bezoldiging van de zaakvoerder mag in rekening worden gebracht voor zover het gaat om een remuneratie (dit in tegenstelling tot vergoedingen voor kapitaal, die niet mogen worden meegeteld).

4.26 Kunnen normale aflossingen van zowel kapitaal als interest van kredieten die werden verleend voor de datum van inwerkingtreding van de wet mee opgenomen worden in de liquiditeitsbeoordeling zoals voorzien in de liquiditeitssimulator; vallen kredieten om aan deze aflossingen te voldoen onder de staatswaarborg?

Noteer dat, voor zover het kredietbedrag lager is dan het dubbele van de jaarlijkse totale loonkost, met inbegrip van de sociale lasten, of lager is dan 25% van de omzet van het laatste afgesloten boekjaar van de kredietnemer, de liquiditeitsbehoeften niet noodzakelijk dienen te worden gehanteerd in de context van de verstrekking van een krediet onder de tweede garantieregeling.

Indien dit toch het geval is, vermeldt art. 8, §1, 1° van de wet in dit verband dat de bedoelde liquiditeitsbehoeften ter begrenzing van de gewaarborgde hoofdsom exclusief de behoeften van de kredietnemer zijn voor herfinanciering dan wel wederopname van kredieten verleend voor de datum van inwerkingtreding van de wet. Een krediet of een gedeelte van een krediet dat wordt verleend tot terugbetaling van een niet-gedeselecteerd krediet dat onder de eerste garantieregeling valt, en met betrekking waartoe de kredietgever voorziet een respijtmaatregel te moeten toekennen op de vervaldag ervan wordt evenwel niet als herfinancieringskrediet aanzien. De financiering van aflossingen van voor de datum van inwerkingtreding van de wet door dezelfde of een andere kredietgever verleende kredieten kwalificeert dus in principe als herfinancieringskrediet in de zin van art. 3, 12° van de wet, komt niet in aanmerking voor de waarborgregeling en mag aldus niet meetellen voor de bepaling van de liquiditeitsbehoeften in het kader van art. 8 van de wet. Het is immers niet de bedoeling dat een gewaarborgd krediet wordt gebruikt voor de aflossingen van een reeds bestaand krediet (OLD MONEY). Als aan de voorwaarden van het Charter Ondernemingskredieten is voldaan, komen de aflossingen (van kapitaal) bovendien in aanmerking voor betalingsuitstel. Anderzijds dient een kredietgever de volledige liquiditeitsnood van een kredietnemer in kaart te brengen om de risico's op een correcte manier te kunnen inschatten. De kredietgever kan de aflossingen van kredieten die werden verleend voor de datum van inwerkingtreding van de wet evenwel perfect in deze oefening meenemen zonder dat ze echter mogen meegeteld worden voor de bepaling van de liquiditeitsbehoeften in het (specifiek) kader van art. 8 van de wet. Voor de bepaling van de bedragen die onder de waarborgregeling vallen (NEW MONEY), worden de bedoelde aflossingen dan ook best afzonderlijk behandeld in de liquiditeitssimulator.

4.27 Als de bank een uitstel op een vervaldag of aantal vervaldagen samen op reeds op de datum van inwerkingtreding van de wet uitstaande kredieten wenst te groeperen in de vorm van een nieuw krediet, is dit dan een herfinanciering of niet?

Ja, dit is een herfinanciering, die in principe niet in aanmerking komt voor de garantieregeling .

4.28 Komen ook bestaande kredieten in aanmerking voor de tweede garantieregeling?

Nee. De garantieregeling geldt niet voor de op de datum van inwerkingtreding van de wet bestaande kredieten en evenmin voor de niet getrokken bedragen op de op de datum van inwerkingtreding van de wet bestaande kredietlijnen.

4.29 Kan er nog een beroep gedaan worden op de tweede garantieregeling wanneer een klant een respijtmaatregel aanvraagt maar de bank naar aanleiding daarvan beslist de klant over te dragen naar pre-contentieux voor opvolging van zijn dossier?

Ja, maar enkel voor nieuwe bijkomende kredieten aan deze klant (bovenop de op de datum van inwerkingtreding van de wet uitstaande kredieten of kredietlijnen) of voor kredieten ter herfinanciering van kredieten verleend onder de eerste garantieregeling, zie toepassingsgebied.

4.30 Hoe verloopt de “recovery” in het geval dat een gewaarborgd krediet niet kan worden terugbetaald door de klant?

Banken dienen uiterlijk op 30 juni 2025 de staatswaarborg aan te spreken voor de gewaarborgde kredieten, ongeacht de datum van toekenning of looptijd van dit krediet. Slechts op dat moment moet worden beslist over de eventuele stopzetting van de klantrelatie. In tussentijd kunnen nog respijtmaatregelen worden genomen. Onderstaand schema geeft een overzicht van de verschillende mogelijkheden:

4.30/1 Indien een respijtmategeregeling bestaat in een uitstel van betaling (bijvoorbeeld onder de vorm van een aflossingschema, verlenging van het oorspronkelijk krediet of anderszins) voor het gewaarborgde krediet, zijn partijen dan gebonden aan de maximale looptijd van het gewaarborgde krediet (36 maanden onder de tweede garantieregeling)?

Neen, de maximumtermijn van 36 maanden speelt hierbij niet. Hiervoor kan verwezen worden naar het schema zoals opgenomen vraag 4.30: indien er respijtmategeregelingen toegekend worden dan kunnen die maximaal toegestaan worden tot de uiterste datum waarop de Staat kan aangesproken worden om de staatswaarborg te honoreren. Dit is dus 30 juni 2025 voor de tweede garantieregeling.

4.30/2 Indien een respijtmategeregeling bestaat in een uitstel van betaling (bijvoorbeeld onder de vorm van een aflossingschema, verlenging van het oorspronkelijk krediet of anderszins) voor het gewaarborgde krediet, is er dan door de kredietnemer een bijkomende premie verschuldigd?

Neen. In geval de kredietnemer niet in staat is om het krediet terug te betalen op de contractueel voorziene vervaldag, dient het toegestaan uitstel van betaling te worden beschouwd als een respijtmategeregeling in de zin van art. 47 ter. 1 a) van Verordening nr. 575/2013 en is er geen bijkomende premie verschuldigd. In die hypothese dient wel rekening gehouden te worden met de vereisten uit art. 19, 1° van de wet van 20 juli 2020 (zie infra, vraag 4.30/3).

4.30/3 Hoe dient de "evenredige toepassing" van respijtmategeregelingen (rekening houdende met de beschikbare dan wel uitstaande hoofdsom en de vervaldag) precies te worden begrepen (cf. art. 19, 1° van de wet van 20 juli 2020)?

Dit houdt in dat, indien er voor een gewaarborgd krediet een respijtmategeregeling wordt verleend onder vorm van een uitstel van betaling, de andere, niet onder de staatswaarborg vallende kredieten, eveneens een uitstel van betaling moeten genieten voor minimaal eenzelfde periode.

Bijvoorbeeld: indien een respijtmaatregel wordt toegekend op een gewaarborgd krediet in de vorm van een uitstel van betaling (bv. terugbetaling van een krediet van 15 maanden wordt uitgesteld met 6 maanden), moeten alle overige lopende kredieten ook betalingsuitstel verkrijgen voor dezelfde periode van minstens 6 maanden (bv. een investeringskrediet op 5 jaar moet dan ook betalingsuitstel verkrijgen voor minimum 6 maanden).

In de hypothese dat er nog andere onder staatswaarborg lopende kredieten zijn, dan heeft het evenredige betalingsuitstel geen impact op het behoud van de staatswaarborg.

4.30/4 Geldt de "evenredige toepassing" waarvan sprake in vraag 4.30/3 voor elke vorm van respijtmaatregel, en bijvoorbeeld ook in geval van herfinanciering?

Neen. Het evenredigheidsprincipe geldt enkel met betrekking tot de respijtmaatregelen bedoeld onder art. 47ter.1 a) van Verordening nr. 575/2013.

4.31 Wanneer er beslist wordt de klantrelatie stop te zetten en de waarborg aan te spreken, wat dient een bank dan te doen opdat de verliezen onder de gewaarborgde kredieten zouden meetellen voor de staatswaarborg (voorrecht van uitwinning)?

De bank zal de klant eerst moeten "uitwinnen" (d.w.z. alle gelden, onderpand, borgen etc. van de klant aanspreken) alvorens zij het residuele bedrag als verlies kan opnemen voor de staatswaarborg. Deze uitwinning dient niet te gebeuren of te zijn gefinaliseerd op het moment dat de staatswaarborg wordt aangesproken.

4.32 Dienen bestaande "alle sommen" zekerheden steeds ter waarborging van kredieten die onder de tweede garantieregeling vallen?

Neen. De kredietgever en de kredietnemer kunnen vooraf of ten tijde van de verlening van het krediet dat onder de tweede garantieregeling valt (hierna 'het gewaarborgde krediet') afspraken maken met betrekking tot de verdeling van de realisatie van "alle sommen" zekerheden. Die afspraken kunnen met name voorzien in de uitsluiting van het gewaarborgde krediet uit de opbrengst van een "alle sommen" zekerheid, dan wel de prioritaire aanwending van die zekerheid tot betaling van kredieten verleend voor de datum van het gewaarborgde krediet en pas subsidiair aan het gewaarborgde krediet.

4.33 Kan een bank één of meerdere gewaarborgde kredieten overdragen?

In principe niet, tenzij als onderpand van enige financiering die de Nationale Bank van België in het kader van haar wettelijke opdracht aan een bank verleent. Het onderpand kan slaan op de kredieten zelf of op de effecten die de bank heeft uitgegeven ter effectisering van deze kredieten.

4.34 Hoe werkt de interactie tussen verschillende garanties van gewesten en de federale staat?

Verduidelijking aan de hand van een voorbeeld:

Een kleinhandelszaak heeft voor € 500.000 krediet uitstaan bij de bank met totale interesten (incl. fee) van 1,5%. Dit is het enige krediet dat de kredietnemer heeft uitstaan bij de bank. Dit krediet werd door de bank onder de tweede garantieregeling gebracht. Bij het aangaan van het krediet werd ook het handelspand mee opgenomen als waarborg. De (uitwinnings-)waarde van het pand wordt geschat op 150.000. Bij het failliet gaan van de kleinhandelszaak staat er nog voor €10.000 cash op de bank en beschikt de zaak over een bestelwagen met waarde €10.000.

Geval a): geen andere (bv. gewestelijke) borgen werden op dit krediet genomen. In dit geval wordt het verlies bepaald door eerst alle activa van het bedrijf te liquideren (waaronder de cash, de bedrijfswagen) en het handelspand te verkopen. De geraamde waarde hiervan bedraagt € 170.000. De rest van het bedrag (krediet hoofdsom plus rente) $€500.000 \cdot (1 + 1,5\%) - €170.000 = €337.500$ wordt opgenomen in het "verlies" waarmee op basis van artikel 12, eerste alinea van de wet rekening wordt gehouden bij de toepassing van de staatswaarborg op het betreffende krediet..

Geval b): Het krediet geniet eveneens van een gewestelijke garantie (zonder pari passu clause) die een verlies dekt van €100.000. In dit geval wordt het verlies bepaald door eerst alle activa van het bedrijf te liquideren (waaronder de cash, de bedrijfswagen) en het handelspand te verkopen. Vervolgens wordt de gewestelijke garantie aangesproken voor het volle bedrag van de gedekte verliezen. De geschatte waarde van wat gerecupereerd kan worden bedraagt dus €170.000 + €100.000. Het bedrag dat niet door de bank kan worden gerecupereerd, nl. $€500.000 \cdot (1 + 1,5\%) - €170.000 - €100.000 = €237.500$, wordt opgenomen in het "verlies" waarmee op basis van artikel 12, eerste alinea van de wet rekening wordt gehouden bij de toepassing van de staatswaarborg op het betreffende krediet

Geval c): Het krediet geniet eveneens van een gewestelijke garantie (met pari passu clause) die een verlies dekt van € 100.000. In dit geval wordt het verlies bepaald door eerst alle activa van het bedrijf te liquideren (waaronder de cash, de bedrijfswagen) en het handelspand te verkopen. We gaan er van uit dat de pari passu kwalificatie van de door het gewest verleende waarborg duidelijk maakt dat die waarborg tot de helft wordt herleid als gevolg van het feit dat het gewaarborgde verlies van € 100.000 eveneens kan worden gedekt in het kader van de portefeuillewaarborg van de bank. In dat geval zal het gewest op basis van de waarborg niet €100.000 maar slechts € 50.000 vergoeden. Artikel 12, tweede alinea van de wet bepaalt dat de bedragen die omwille van de pari passu clause niet gerecupereerd kunnen worden van de gewesten (in dit geval dus €50.000), mee worden opgenomen in het verlies. De geschatte waarde van wat gerecupereerd kan worden bedraagt dus € 170.000 + €50.000. De rest van het bedrag $€500.000 \cdot (1 + 1,5\%) - €170.000 - €50.000 = €287.500$ wordt opgenomen in het "verlies" waarmee op basis van artikel 12, eerste alinea van de wet rekening wordt gehouden bij de toepassing van de staatswaarborg op het betreffende krediet.

Geval d): Het krediet geniet eveneens van een gewestelijke garantie die een verlies dekt van € 100.000 en een bijkomende garantie van Credendo van € 50.000 (beiden met pari passu clause). In dit geval wordt het verlies bepaald door eerst alle activa van het bedrijf te liquideren (waaronder de cash, de bedrijfswagen) en het handelspand te verkopen. We gaan ervan uit dat de pari passu kwalificatie van de door het gewest en Credendo verleende waarborgen telkens duidelijk maken dat die waarborgen proportioneel worden herleid als gevolg van het feit dat een deel van het gewaarborgde verlies eveneens kan worden gedekt in het kader van de portefeuillewaarborg van de bank. Dergelijke pari passu regelingen impliceren een pro rata verdeling van de verliezen tussen de verschillende partijen. Met betrekking tot de eerste verliestranche van € 50.000 hebben de door het gewest en Credendo bedongen pari passu clauses als gevolg dat zij elk een verlies van slechts € 16.666,66 vergoeden. Voor de tweede verliestranche van € 50.000 heeft de pari passu clause in de waarborg van het gewest als gevolg dat het gewest daarvan slechts € 25.000 ten laste neemt. Krachtens artikel 12, tweede alinea van de wet wordt het bedrag dat omwille van de pari passu clauses niet gerecupereerd kan worden van het gewest of van Credendo, mee opgenomen in het verlies. De geschatte waarde van wat gerecupereerd kan worden bedraagt dus € 170.000 + 2*

€16.666,66 + €25.000. De rest van het bedrag $€500.000 \cdot (1 + 1,5\%) - €170.000 - 2 \cdot €16.666,66 - €25.000 = €279.170$ wordt opgenomen in het "verlies" waarmee op basis van artikel 12, eerste alinea van de wet rekening wordt gehouden bij de toepassing van de staatswaarborg op het betreffende krediet.

c. Kosten en fees

4.35 Mogen de banken normale dossierkosten aanrekenen voor nieuwe kredieten onder de garantie?

Voor nieuwe kredieten is het toegestaan de gebruikelijke kosten die voor de coronacrisis van toepassing waren, zoals dossierkosten en reserveringsprovisies/commitment fees, aan te rekenen.

4.36 Hoe zal de betaling van de fees worden georganiseerd (one shot of prorata) ?

Vergoeding staatswaarborg (fee) voor gewaarborgde kredieten:

- a. pricing = EU minimum van 50 basispunten op jaarbasis
- b. proratering in functie van duur krediet, verschuldigd op gehele hoofdsom ongeacht of krediet effectief geheel of gedeeltelijk opgenomen werd
- c. te betalen door de bank aan de overheid; reporting door elke bank
  1. line per line details van alle sinds de datum van inwerkingtreding van de wet verleende kwalificerende kredieten, inclusief deze die reeds geheel of gedeeltelijk werden terugbetaald of beëindigd
  2. Thesaurie berekent premie op basis van rapportage (maximaal beschikbare hoofdsom x looptijd, uitgedrukt in dagen, gedeeld door $360 \times$ premie)

Nadere regels voor de procedure tot betaling van de vergoeding zullen worden vastgelegd in een Koninklijk Besluit.

4.37 Wat gebeurt bij niet of onvolledige betaling van de garantievergoeding?

De uitvoering van de Staatswaarborg wordt opgeschort in geval van niet of onvolledige betaling van de premie.

4.38 Welke kosten moeten kmo's betalen op gewaarborgde kredieten onder de tweede garantieregeling?

Voor een nieuw bijkomend krediet of kredietlijn in het kader van de tweede garantieregeling bedraagt de nominale maximumrente 2 % (exclusief 'fee'). De 'fee' bedraagt 50 basispunten met pro ratering in functie van looptijd krediet. Een dergelijke fee is verplicht in het kader van de Europese regels rond staatssteun. De kredietinstelling kan er ook voor opteren om een bedrag aan totale rente aan te rekenen aan de klant zonder deze fee te specificeren. .

4.39 Zullen alle banken een rente van 2 % (exclusief 'fee') toepassen op nieuwe gewaarborgde kredieten onder de tweede garantieregeling?

Nee, dit is een maximum, hier speelt de vrije concurrentie.

4.40 Maakt de 'fee' deel uit van de maximum rente die aan de niet-financiële KMO's mag gevraagd worden?

Neen. De 'fee' van 50 basispunten is verplicht in het kader van de Europese regels rond staatssteun en komt bovenop de maximum rente, die 2 % bedraagt.

4.41 Hoe wordt de garantiEVERGOEDING ('fee') van individuele dossiers berekend, gegeven de garantie slechts een deel van de blootstellingen dekt?

Deze vergoeding dient betaald te worden over de volledige hoofdsom van nieuwe bijkomende kredieten of kredietlijn dwz het volledige kredietbedrag (incl. niet opgenomen bedragen op nieuwe bijkomende kredietlijnen).

4.42 Is de garantiEVERGOEDING ook verschuldigd voor nieuwe bijkomende kredieten met een vervaldag vroeger dan 31 december 2020?

Ja. De garantiEVERGOEDING is ook verschuldigd voor gewaarborgde kredieten die sinds de datum van inwerkingtreding van de wet zijn toegekend en voor 31 december 2020 zijn terugbetaald.

4.43 Valt de garantiEVERGOEDING ook onder de staatswaarborg?

Ja, de staatswaarborg heeft betrekking op hoofdsom en interesten, met inbegrip van de garantiEVERGOEDING.

5. Reporting en monitoring

5.1 Wie staat in voor de monitoring van het akkoord?

De Nationale Bank van België heeft samen met Febelfin een systeem van monitoring opgezet om de moratoria en kredietverlening aan bedrijven en particulieren in het algemeen en de engagementen van de banken uit de garantieregelingen in het bijzonder op te volgen.

Sancties zijn voorzien, indien een bank zijn engagementen niet nakomt of misbruikt.

5.2 Hoe wordt het toezicht op beide garantieregelingen georganiseerd (algemene bovengrens, bovengrens per bank, bovengrens op tegenpartij, rapporteringsmethode (template), informatiekanaal, ...)?

Door de rapportering aan BECRIS uit te breiden met 2 attributen:

- Eerste garantieregeling:
  - Toevoeging van een attribuut in de kenmerken van het kredietinstrument dat expliciet vermeldt (i) of het instrument al dan niet is geselecteerd en (ii) de bijbehorende vergoeding.
- Tweede garantieregeling :
  - Toevoeging van een attribuut in de kenmerken van de bescherming met de vermelding dat het gaat om een Covid-19 staatsgarantie (automatisch 50 basispunten vergoeding).

- Aangezien men geen bescherming kan verklaren die niet bestaat en deze bescherming facultatief is, wordt niet expliciet vermeld dat er geen gebruik wordt gemaakt van de garantie.

5.3 *Dient de kredietlener tijdens de duur van het uitstel met een wanbetaling in de CKP geregistreerd te worden?*

Neen. Daartoe werd in een afwijking van artikel VII.133 WER voorzien door het koninklijk besluit nr. 11 van 22 april 2020 houdende maatregelen op het vlak van de modaliteiten inzake hypothecair krediet in het kader van de Coronacrisis.

5.4 *Heeft de bank een aanmeldings-/rapporteringsplicht voor de gewaarborgde kredieten onder beide garantieregelingen?*

Ja, zie vraag 5.2. De “reporting specification” en “validation checks” die moeten toegevoegd worden in de BECRIS rapportering werden in dit verband door de NBB aan de sector meegedeeld op 3 april 2020.

5.5 *Wat de berekening van het plafond van 50 miljoen euro van de eerste garantieregeling betreft, dient elke Belgische kredietverstrekker binnen het syndicaat zijn aandeel door te geven of moet er een overkoepelde rapportering gebeuren voor het ganse syndicaat?*

Elke Belgische kredietverstrekker binnen het syndicaat rapporteert zijn aandeel.

5.6 *Hoe zal de door het Parlement gevraagde opvolging van aanvragen met betrekking tot gewaarborgde kredieten worden georganiseerd?*

Iedere bank dient een register bij te houden waarin alle aanvragen met betrekking tot gewaarborgde kredieten worden bijgehouden, met inbegrip van de identiteit van de onderneming die de aanvraag doet en het gevraagde bedrag. Het resultaat van iedere aanvraag dient eveneens te worden geregistreerd. De kredietinstellingen zullen maandelijks rapporten aan de NBB dienen over te maken met informatie over het totaal van de ontvangen kredietaanvragen en het resultaat van deze aanvragen. Gedetailleerde informatie omtrent de vereisten inzake aangifte werd in de loop van april meegedeeld.

5.7 *Is het mogelijk om een exhaustief overzicht te krijgen op de verschillende vragen tot rapportering aan de NBB en de Thesaurie?*

De fiche “Reporting en Monitoring” werd geformaliseerd in een charter tussen de verschillende betrokken partijen (sector, NBB en Thesaurie).

6. Prudentiële en boekhoudkundige implicaties

Toelichting: De onderstaande antwoorden weerspiegelen de standpunten van de NBB op basis van de feitelijke informatie die bekend was bij de opstelling ervan en van de door de EBA, de ECB en de ESMA gepubliceerde verklaringen, en zullen mogelijk moeten worden herzien in het licht van de evoluerende kennis ter zake.

MORATORIUM - PRUDENTIËLE BEHANDELING

De EBA publiceerde begin juli een [rapport](#) met verschillende vragen en antwoorden m.b.t. de prudentiële behandeling van moratoria en we verwijzen in dit verband ook graag naar **sectie 2 van dit document.**

6.1 De wetgeving inzake covered bonds verlaagt de waardering van leningen die meer dan 30 dagen en meer dan 90 dagen achterstallig zijn naar respectievelijk 50% en 0%. Indien kredieten waarvoor een bank betalingsuitstel geeft als achterstallig geregistreerd moeten worden, welke impact heeft dit op de waardering van de covered bonds?

- In artikel 3, § 6 van het koninklijk besluit van 11 oktober 2012 betreffende de uitgifte van Belgische covered bonds door kredietinstellingen naar Belgisch recht wordt bepaald dat blootstellingen waarvoor er sprake is van wanbetaling niet mogen worden opgenomen in de cover pool, en krachtens artikel 6, § 7 is de waarde van deze dekkingswaarde 0. Daarnaast kunnen blootstellingen die meer dan 30 dagen achterstallig zijn op grond van artikel 6, § 7 slechts in aanmerking worden genomen voor 50 % van de dekkingswaarde zoals bepaald in artikel 6.
- In paragraaf 18 van de EBA-richtsnoeren inzake de toepassing van de definitie van wanbetaling wordt echter bepaald dat *“wanneer de terugbetaling van de verplichting wordt opgeschort vanwege een wet die dat toestaat of andere wettelijke restricties, het tellen van het aantal achterstallige dagen gedurende die periode eveneens wordt opgeschort. In zulke situaties onderzoeken instellingen waar mogelijk echter wel wat de redenen zijn om voor een dergelijke opschorting te kiezen en beoordelen zij de mogelijke indicaties dat betaling onwaarschijnlijk is.”* . Wij verwijzen verder naar de verklaring van de EBA van 25 maart 2020 over COVID-19-maatregelen en de EBA Guidelines van 2 april 2020 voor de definitie van publieke en private moratoria.
Voor blootstellingen die onder het Covid-19 moratorium vallen en tegelijkertijd deel uitmaken van de cover pool van een Belgische covered bond, geldt voortaan de volgende regeling.
- Blootstellingen die minder dan 30 dagen achterstallig zijn op de datum waarop de moratoriummaatregelen op hen worden toegepast, kunnen in aanmerking worden genomen voor 100 % van hun dekkingswaarde.
- Blootstellingen die meer dan 30 dagen achterstallig zijn op de datum waarop de moratoriummaatregelen op hen worden toegepast, moeten in aanmerking worden genomen voor 50 % van hun dekkingswaarde.
- Blootstellingen waarvoor er sprake is van wanbetaling op de datum waarop de moratoriummaatregelen op hen worden toegepast, moeten in aanmerking worden genomen voor 0 % van hun dekkingswaarde.

6.2 Leidt het moratorium tot respijt?

Overeenkomstig de verklaring van de EBA van 25/03/2020 moeten de publieke en private moratoria die worden ingesteld als gevolg van de COVID-19-epidemie niet automatisch worden geclassificeerd als respijtmaatregelen aangezien ze niet gericht zijn aan individuele kredietnemers maar aan een breed scala van productcategorieën of cliënten.

6.3 Hoe wordt het moratorium behandeld in het kader van wanbetaling?

Wat betreft het tellen van het aantal achterstallige dagen wordt in de EBA-richtsnoeren inzake de toepassing van de definitie van wanbetaling reeds expliciet rekening gehouden met de mogelijkheid dat het tellen van het aantal achterstallige dagen tijdens het publiek moratoria wordt opgeschort. Bijgevolg zal het tellen van de achterstallige dagen slechts wordt hervat na de moratoriumperiode. Publieke en private moratoria dienen te worden behandeld op soortgelijke wijze voor zover ze gelijkaardige doelen en kenmerken hebben. De EBA zal criteria verstrekken om te bepalen op basis van welke kenmerken deze soortgelijke behandeling mag worden toegepast.

Instellingen zijn nog steeds verplicht om de onwaarschijnlijkheid van betalen van de debiteur geval per geval te beoordelen. Deze beoordeling heeft betrekking op het gewijzigde tijdschema voor de betalingen en wanneer er in dat opzicht geen reden tot bezorgdheid is, kan de blootstelling nog steeds als renderend worden beschouwd.

6.3/1 Het EBA-statement stelt dat 'days past due' worden stopgezet tijdens de moratoriumperiode (van 1 april tot 31 december). Is dat echter ook het geval voor leningen die al achterstallige betalingen hadden voordat het moratorium op deze leningen wordt toegekend?

Concreet voorbeeld ter illustratie: een lening waarvan de betaling op 31 maart niet is nagekomen, en waarvoor op 15 april het moratorium aangevraagd en verkregen wordt. Moeten banken de 'days past due' voor de betaling van 31 maart bevroren op 15 april, tot wanneer het moratorium afloopt in oktober? Of lopen ze door?

Conform paragraaf 18 van de EBA Guidelines on the application of the definition of default, zullen de 'days past due' voor achterstallige bedragen die zich voordoen na de uitbraak van de COVID-19 crisis (31 januari 2020) worden bevroren op het moment van toekenning van het moratorium.

De kredietnemer in het voorbeeld komt in aanmerking voor het moratorium want had op 1 februari 2020 nog geen enkele betalingsachterstand maar mist een eerste betaling op 31 maart. Vanaf 31 maart zal de bank de 'days past due' moeten beginnen tellen. Deze kredietnemer krijgt na aanvraag op 15 April het moratorium toegekend. Het op 15 april geldend aantal achterstallige dagen (periode 31 maart-15 april) wordt bevroren voor de ganse resterende looptijd van het moratorium.

Banken dienen echter nog steeds de indicatoren van 'unlikely to pay' na te gaan volgens hun interne beleidslijnen en het prudentiële kader, ook tijdens de periode van het moratorium.

6.4 Wat zijn de gevolgen van het moratorium voor de kans op wanbetaling van een intern model?

Het moratorium doet geen afbreuk aan de verplichting om de risico's nauwkeurig en tijdig te meten. Bijgevolg is de normale toepassing onder de interneratingbenadering (IRB) nog steeds van toepassing. Eventuele verliezen, ook binnen het kader van het moratorium, moeten in aanmerking worden genomen voor het verlies bij wanbetaling (loss given default - LGD). Er is geen direct verband met de kans op wanbetaling (probability of default - PD) aangezien achterstallige betalingen niet tijdens het moratorium maar erna zullen verschijnen.

6.4/1 Welke autoriteit is bevoegd om te bepalen dat een Belgisch moratorium waar kredietinstellingen gebruik van kunnen maken, voldoet aan al de voorwaarden vermeld in artikel 10 van de EBA Richtsnoeren EBA/GL/2020/02 om als een algemeen ('general') moratorium beschouwd te kunnen worden.

De beoordeling of een moratorium alle voorwaarden vermeld in artikel 10 van de EBA Richtsnoeren vervult, is een taak van de NBB die de ECB hierover informeert .

6.4/2 Welk prudentiële gevolgen zijn verbonden aan de erkenning als een algemeen ('general') moratorium?

De artikelen 11-13 van de EBA Richtsnoeren EBA/GL/2020/02 vermelden drie prudentiële gevolgen:

- Geen automatische classificatie tot respijtblootstelling tenzij een blootstelling op het moment van toepassing van het moratorium op betalingen al is aangemerkt als respijtblootstelling;
- Geen automatische herindeling tot gedwongen herstructurering;
- Aantal dagen achterstand ('days past due') wordt tijdelijk bevroren.

6.4/3 Mag een bank het moratorium aanwenden om de beoordeling stop te zetten of een betaling door individuele debiteuren onwaarschijnlijk is ('unlikely to pay')?

Neen.

Artikelen 14-16 van de EBA Richtsnoeren EBA/GL/2020/02 vermelden daartoe:

“Tijdens de gehele duur van het moratorium moeten instellingen het risico dat debiteuren hun kredietverplichtingen in het kader van het moratorium waarschijnlijk niet zullen kunnen nakomen, beoordelen aan de hand van de beleidslijnen en praktijken die gewoonlijk van toepassing zijn op deze beoordelingen, ook wanneer deze gebaseerd zijn op automatische controles op indicaties dat betaling onwaarschijnlijk is. Wanneer beoordelingen van individuele debiteuren handmatig worden uitgevoerd, moeten instellingen prioriteit geven aan de beoordeling van debiteuren voor wie het risico op financiële moeilijkheden of insolventie op langere termijn als gevolg van de COVID-19-pandemie het grootst is.

Bij de beoordeling of betaling door individuele debiteuren onwaarschijnlijk is na beëindiging van de toepassing van het moratorium als bedoeld in artikel 10 van deze Richtsnoeren, moeten instellingen prioriteit geven aan de beoordeling van de volgende gevallen:

- (a) wanneer debiteuren kort na beëindiging van het moratorium betalingsachterstand oplopen;*
(b) wanneer respijtmaatregelen worden toegepast kort na beëindiging van het moratorium.

Instellingen moeten de beoordeling of betaling onwaarschijnlijk is uitvoeren op basis van het meest recente betalingsschema dat voortvloeit uit de toepassing van het algemene moratorium op betalingen. Wanneer de debiteur in het genot komt van aanvullende steunmaatregelen die door overheidsinstanties naar aanleiding van de Covid-19-pandemie zijn vastgesteld en die van invloed kunnen zijn op diens kredietwaardigheid, moeten deze in aanmerking worden genomen bij de beoordeling of betaling onwaarschijnlijk is. Maatregelen voor kredietrisicolimitering, zoals door derden verstrekte garanties aan instellingen, ontheffen instellingen echter niet van de verplichting om te beoordelen of betaling door de debiteur onwaarschijnlijk is, en mogen niet van invloed zijn op de resultaten van een dergelijke beoordeling.”

6.4/4 Welke Belgische moratoria voldoen momenteel aan de voorwaarden van een “algemeen moratorium” zoals gestipuleerd in de EBA Richtsnoeren?

De twee niet wettelijk vastgestelde moratoria op woonkredieten voor particulieren en ondernemingskredieten (cf. Febelfin charters) en het wettelijk vastgesteld moratorium op consumentenkredieten voldoen hieraan.

Er dient wel benadrukt te worden dat - tenzij deze datum nog verlengd zou worden door EBA - gunningen door banken van een van de drie bovenvermelde moratoria na 30/9/2020 niet langer voldoen aan al de voorwaarden van een algemeen moratorium. **Bovendien stelt voorwaarde (e) van artikel 10 van de EBA Richtsnoeren dat algemene moratoria niet toegepast kunnen worden op nieuwe kredietovereenkomsten die na datum van de aankondiging van het moratorium worden toegekend. Bijgevolg is het niet mogelijk om uitstel van betaling in de vorm van een algemeen moratorium te verlenen aan kredieten onder de garantieregelingen.**

Het moratorium op leasingcontracten voldoet niet aan voorwaarde (d) van artikel 10 van de EBA Richtsnoeren omdat dit moratorium niet dezelfde voorwaarden voor wijzigingen in het betalingsschema oplegt voor alle onder het moratorium vallende blootstellingen, ook al is de toepassing ervan niet verplicht voor debiteuren. De website van de Belgische Leasingvereniging (BLV) vermeldt daartoe: “elke leasingmaatschappij kan voor zichzelf bepalen hoe ze daar invulling aan geeft”.

MORATORIUM - BEHANDELING OP BASIS VAN IFRS9

6.5 Zal het moratorium tot een toewijzing aan fase 2 leiden?

De flexibiliteit die geboden wordt door de op principes gebaseerde IFRS 9-standaarden impliceert dat het oordeel van een deskundige wordt gevraagd en dat er geen sprake is van automatisme. Volgens de op 25/03/2020 gepubliceerde verklaring van de EBA mag uit de toepassing van publieke of private moratoria, die bedoeld zijn om de negatieve systemische economische gevolgen van de COVID-19-pandemie aan te pakken, niet automatisch worden afgeleid dat er sprake is van een aanzienlijke toename van het kredietrisico. Zoals door de EBA wordt benadrukt, doet dit geen afbreuk aan de verplichtingen voor de kredietinstellingen om de kredietkwaliteit van de blootstellingen die voor deze maatregelen in aanmerking komen, te beoordelen en om vast te stellen of er sprake is van een significante toename van het kredietrisico van de blootstellingen.

Bij de uitvoering van deze beoordeling op basis van IFRS 9 is het van belang dat alle redelijke en gefundeerde informatie over het risico van wanbetaling gedurende de volledige looptijd van de blootstelling in aanmerking wordt genomen.

EERSTE GARANTIEREGELING - PRUDENTIELE BEHANDELING

6.6 Hoe zullen de risicogewogen activa worden berekend voor blootstellingen die onder de eerste garantieregeling vallen: Mogen we ervan uitgaan dat de overheid dekking verleent, waardoor onze risicogewogen activa worden verminderd?

Het garantieschema is een vorm van synthetische effectisering met als gevolg dat het effectiseringskader van toepassing is (art. 234 CRR). Dit betekent dat, eens de definitieve gegarandeerde portefeuille gekend is op 30 september 2020, de kapitaalsvereisten berekend dienen te worden op basis van het effectiseringskader. Voorafgaand aan de datum van 1 oktober 2020 kan de staatsgarantie niet in rekening gebracht worden als een CRM techniek bij de berekening van

kapitaalvereisten voor de onderliggende leningen. De behandeling op basis van dit effectiseringskader is afhankelijk van het feit of er een overdracht is van een aanzienlijk deel van het kredietrisico. De garantie voor de portefeuille van de bank kan enkel in rekening worden gebracht voor het bepalen van risicogewogen activa onder het effectiseringskader indien een aanzienlijk deel van het kredietrisico werd overgedragen. De gewaarborgde delen van de tranches zullen hetzelfde risicogewicht worden toegewezen als de rechtstreekse blootstellingen op de garant.

Indien de voorwaarde inzake de overdracht van een aanzienlijk deel van het kredietrisico niet is vervuld of indien de kredietinstelling (vanaf 1 oktober 2020) ervoor kiest geen gebruik te maken van deze optie op grond van artikel 247, lid 2, van de CRR, moeten de blootstellingen een risicogewicht krijgen alsof er geen effectivering heeft plaatsgevonden, wat betekent dat in dit geval de garantie niet in aanmerking kan worden genomen.

Daarom wordt geconcludeerd dat de risicogewogen activa op basis van het effectiseringskader kunnen worden verlaagd, maar nooit zullen toenemen ten opzichte van de risicogewogen activa van ongedekte blootstellingen op de onderliggende blootstellingen van de portefeuille.

6.6/1 Kunnen Significant Risk Transfer – analyses (SRT's) slechts worden uitgevoerd vanaf eind september 2020, wanneer de referentieportefeuille bekend is?

Ja, tot dan is de garantie niet van kracht. De definitieve portefeuille waarop de garantie van toepassing is, is slechts eind september 2020 bekend. Tot dan wordt de gegarandeerde portefeuille gestaag uitgebreid met nieuwe “gegarandeerde leningen” die voldoen aan de toelaatbaarheidscriteria en die niet worden gedeselecteerd door de instelling. Bijgevolg kan de definitieve SRT-analyse slechts worden uitgevoerd op basis van de definitieve samenstelling van de gegarandeerde portefeuille eind september 2020, wanneer de noodzakelijke betrouwbare verliesparameters betreffende de onderliggende debiteuren van de definitieve portefeuille kunnen worden meegedeeld, op grond waarvan de bevoegde autoriteit kan oordelen of de versoepeling van de kapitaalvereisten wordt gecompenseerd door aanzienlijke risico-overdrachten (wat cruciaal is voor de inaanmerkingneming van de SRT).

Kortom, tot eind september 2020 kunnen kredietinstellingen het effectiseringskader niet toepassen en mogen zij geen rekening houden met de staatsgarantie bij de berekening van hun kapitaalvereisten voor het kredietrisico van de onderliggende blootstellingen.

6.6/2 Mag een kredietinstelling die de standaardbenadering toepast voor de berekening van kapitaalvereisten voor kredietrisico, bij de berekening van deze kapitaalvereisten voor elke onderliggende individuele lening en dit buiten het effectiseringskader, gebruik maken van de toepasbare verliespercentages per tranche op de portefeuille, waarbij het gewogen gemiddelde risicogewicht toegepast wordt, zoals weergegeven in het voorbeeld hieronder?

Voorbeeld: voor een totaal bedrag van een onderliggende blootstelling van 100 op een bedrijf zonder externe rating en in afwezigheid van andere in aanmerking komende credit risk mitigating (CRM) technieken dan de staatsgarantie.

Het risicogewicht voor het bedrag van 3 van de eerste tranche bedraagt 100%. Het gewogen gemiddeld risicogewicht voor het bedrag van 2 van de tweede tranche bedraagt 50 % en is gelijk aan het gewogen gemiddelde van het deel van de blootstelling zonder garantie (1*100%) en het deel met garantie (1*0%), dat het risicogewicht krijgt van de garantiegiver. Het gewogen gemiddeld risicogewicht voor het bedrag van 95 van de derde tranche bedraagt 20 % $(((19*100\%) + (76*0\%))/95)$. Het gewogen gemiddelde risicogewicht van de totale individuele blootstelling bedraagt aldus 23% in dit voorbeeld.

	<i>exposure amount</i>	<i>weighted average risk weight</i>
--	------------------------	-------------------------------------

<i>tranche 1</i>	3	100%
<i>tranche2</i>	2	50%
<i>tranche3</i>	95	20%
<i>portfolio</i>	100	23%

Antwoord op de vraag: De hierboven voorgestelde berekening van de kapitaalvereisten voor een individuele onderliggende lening van de gegarandeerde portefeuille is NIET toegelaten buiten het effectiseringskader zoals vermeld in het antwoord op vraag 5.6.

Bovendien mag men niet concluderen dat elke individuele lening geniet van dezelfde garantieverdeling als deze die van toepassing is op de portefeuille (0% overheidsgarantie op eerste schijf van 3, 50% garantie op schijf 3-5, 80% garantie op schijf 5-100).

Een eenvoudig voorbeeld toont dit aan op een gegarandeerde portefeuille van 100 die bestaat uit twee onderliggende bedrijfsleningen:

- Lening 1 aan ontlener A voor een bedrag van 95
- Lening 2 aan ontlener B voor een bedrag van 5

Lening 2 gaat in falingsfase en de recovery rate ex post bedraagt 50%, aldus bedraagt het uiteindelijke verlies 2.5. Echter, dit verlies is kleiner dan de first loss drempel van 3% die van toepassing is op de portefeuille van 100. Er zal geen garantiebetalings plaats vinden.

TWEEDE GARANTIEREGELING - PRUDENTIELE BEHANDELING

6.7 Hoe zullen de risicogewogen activa worden berekend voor blootstellingen die onder de tweede garantieregeling vallen: Mogen we ervan uitgaan dat de overheid dekking verleent, waardoor onze risicogewogen activa worden verminderd?

De wet voor de tweede garantieregeling werd zo opgezet en verdere uitvoeringsbesluiten rond onder meer het verstrekken van voorschotten en de definitieve afrekening zullen zo worden opgezet dat deze staatswaarborg de capaciteit heeft om beoordeeld te worden als een in aanmerking komende niet-volgestorte kredietprotectie vanwege de Staat voor 80% van het kredietbedrag.

GARANTIEREGELINGEN - BEHANDELING OP BASIS VAN IFRS

6.8 Hoe moet de garantieregeling voor een nieuw gewaarborgd krediet worden geboekt?

Om deze vraag te beantwoorden, moet worden beoordeeld of de staatsgarantie kan kwalificeren als een financiële garantie onder IFRS en, zo ja, of deze staatsgarantie een vorm is van kredietbescherming die integraal deel uitmaakt van de contractvoorwaarden van de kredieten. Indien het antwoord op deze twee vragen bevestigend is, zoude staatsgarantie overeenkomstig IFRS 9 in aanmerking kunnen worden genomen bij de waardering van de verwachte kredietverliezen (ECL). Indien het antwoord negatief is, moet de staatsgarantie afzonderlijk van de voorzieningen voor verwachte kredietverliezen (ECL) onder IFRS 9 worden opgenomen.

Of de staatsgarantie al dan niet kwalificeert als een financiële garantie die integraal deel uitmaakt van de contractvoorwaarden van het krediet, moet worden bepaald op grond van een professioneel oordeel dat gebaseerd is op de specifieke feitelijke kenmerken van de staatsgarantie. Verschillende factoren of criteria kunnen in aanmerking worden genomen en gewogen om te komen tot een redelijk boekhoudkundig antwoord. Aangezien de twee staatsgarantieprogramma's verschillend zijn, moeten ze afzonderlijk worden beoordeeld.

a) Eerste garantieregeling

De eerste staatsgarantie voldoet aan de definitie van een financiële garantie onder IFRS doordat deze garantie enkel de verliezen van de banken dekt die het gevolg zijn van debiteuren die niet betalen op de vervaldag in overeenstemming met de kredietvoorwaarden.

Bij het beslissen of de staatsgarantie integraal deel uitmaakt van de kredieten kunnen verschillende factoren in overweging worden genomen om tot een positieve conclusie te komen:

- In de kredietovereenkomsten die binnen het toepassingsgebied van de COVID-19-garantieregeling vallen, wordt expliciet verwezen naar de dekking van de staatsgarantie.
- De te innen en betalen staatssteunvergoeding wordt expliciet vermeld in de kredietovereenkomst.

Andere overwegingen kunnen daarentegen leiden tot een negatieve conclusie:

- De niet-overdraagbaarheid van de garantie: terwijl de leningen overdraagbaar zijn, zou de garantie verloren gaan voor de leningen die zouden worden overgedragen (anders dan als onderpand zoals gedefinieerd in de wet).
- Het feit dat de definitieve invordering in het kader van de garantie, die werd toegekend op een portefeuille, pas zal worden bepaald en afgewikkeld wanneer de meeste leningen reeds van de balans zijn gehaald. De garantie is inderdaad zo gestructureerd dat deze geen individuele kredieten maar een portefeuille of pool van kredieten met een onderverdeling in tranches dekt. Het verwachte bedrag van invordering is dus afhankelijk van de prestatie van de andere kredieten in de portefeuille.

Gezien het belang van deze elementen lijkt een redelijke conclusie te zijn dat de eerste staatsgarantie overeenkomstig IAS 37.53 afzonderlijk van de voorzieningen voor verwachte kredietverliezen (ECL) onder IFRS 9 wordt opgenomen. In de praktijk zou het aanvaardbaar zijn om een herstelactief op te nemen dat representatief is voor het verwachte bedrag van de vergoeding van de overheid onder de financiële garantie. De tegenwaarde zou worden opgenomen in de resultatenrekening. Onder IAS 37 kan een vergoedingsactief enkel worden opgenomen wanneer het vrijwel zeker is dat de vergoeding zal worden ontvangen indien de entiteit de verplichting afwikkelt. Dit kan redelijkerwijs als zeker worden aangenomen als de bijzondere waardevermindering de ondergrens van de tweede verliestranche (verliespercentage van 3 %) overschrijdt – na aftrek van andere zekerheden.

b) Tweede garantieregeling

De wetteksten met betrekking tot de tweede staatsgarantie waren nog niet voltooid/gepubliceerd toen deze Q&A werd opgesteld. De analyse en conclusies zijn dan ook voorlopig van aard en zullen verder worden onderzocht op grond van de voltooide/gepubliceerde teksten.

In tegenstelling tot de eerste staatsgarantie is de tweede facultatief, wat betekent dat de kredieten die in aanmerking komen voor de garantie als dusdanig worden geïdentificeerd bij toekenning met instemming van de kredietnemer. Bijgevolg is de garantie nauw en individueel verbonden aan elke kredietovereenkomst. Dit is een belangrijk verschil met de eerste staatsgarantie.

De andere kenmerken die relevant zijn om te beoordelen of de garantie integraal deel uitmaakt van de kredietovereenkomsten, zijn dezelfde als voor de eerste staatsgarantie (NB: de kredieten mogen ook worden gebruikt als onderpand voor enige financiering die de NBB verleent en in dit geval kan het onderpand zowel de kredieten zelf als de door het effectiseringsvehikel met betrekking tot deze kredieten uitgegeven instrumenten zijn).

Op basis van deze feitelijke elementen kan worden geoordeeld dat de tweede staatsgarantie een vorm van kredietbescherming is die integraal deel uitmaakt van de contractvoorwaarden van de kredieten en dus in aanmerking mag worden genomen bij de waardering van de verwachte kredietverliezen (ECL) overeenkomstig IFRS 9 B5.5.55 (d.w.z. als een vermindering van de

voorziening voor bijzondere waardeverminderingen, indien relevant als onderdeel van LGD-parameters).

Deze analyse is ook in overeenstemming met de prudentiële behandeling van de staatsgarantie (zie hierboven).

6.9 Hoe moet een aanzienlijke toename van het kredietrisico worden beoordeeld voor nieuwe kredieten in het kader van de garantieregelingen en kunnen de blootstellingen in fase 1 blijven ook al is er een aanzienlijke toename van de onderliggende kredietrisico's?

Het bestaan van een staatsgarantie als zodanig belet niet dat een kredietblootstelling van fase 1 naar fase 2 wordt verplaatst, aangezien onderpand niet in aanmerking mag worden genomen bij de beoordeling van het feit of er een aanzienlijke toename van het kredietrisico heeft plaatsgevonden. De beoordeling van het feit of er al dan niet een significante toename van het kredietrisico heeft plaatsgevonden, mag niet automatisch gebeuren; er moet een deskundig oordeel worden gegeven (bijvoorbeeld rekening houdend met de sector waartoe de cliënt behoort).

Als de looptijd van de nieuwe kredieten echter beperkt is tot 12 maanden (en niet doorlopend is), mag de impact op de berekening van de te verwachten kredietverliezen niet leiden tot een "cliff-effect", aangezien de te verwachten kredietverliezen over een looptijd van 12 maanden reeds dezelfde zouden moeten zijn als de tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen.

6.10 Moet een bank in geval van een krediet met garantie van de Staat sowieso steeds forbearance vlag zetten of enkel in bepaalde duidelijk gedefinieerde gevallen?

Nieuwe leningen die onder de garantieregeling vallen, zouden niet onder de definitie van respijt (forbearance) vallen, aangezien er geen herstructurering heeft plaatsgevonden.

*****